

Științeia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXVI Nr. 7328

Luni 1 Mai 1967

8 PAGINI — 30 BANI

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE. UNIȚI-VĂ!

Trăiască 1 MAI

Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc!

PRIMĂ- VARA SOCIA- LISTĂ A ROMÂN- NIEI

de Ion LĂNCRĂNAN

În fiecare an, mugurii crapă pe crengi, pe rind sau deodată. Șovăie uneori, când nu le este prielnică vremea, când e frig, când se lasă peste lume cețuri reci, cețuri brune, cețuri sumbre, lacrimi dense și mărunte. În asemenea clipe și-n asemenea zile, de închirire nedorită, stăruie peste tot așteptarea dureroasă și intensă, de neîndoit. Nu se vede nimic, pe nicăieri, dar zvonul izbucnirilor și înfloririlor de mai trziu stă încordat în adâncuri. Și zilele și clipele trec mai încet și parcă toate sînt gata să se oprească în loc, decît să curgă mai departe așa, în cenușă și în ceață. Apoi, când nici nu te aștepti, când se pare că lucrurile vor merge mereu așa, la înfîșis, se desfac și înflouesc toate, de jur împrejur, cu o minie aspră și cu o sete de neoprit, cu un fel de lăcomie. Se înalță deodată țărba și florile, mugurii se prefac în buchete de flori — zeci și sute de buchete, albe și roze, purpurii și înmiresmate, curate ca lacrimile de copil — iar lumina atinge și ea, brusc, acea densitate unică pe care n-o cunosc decît primăverile care se nasc greu, cele mai frumoase și mai adevărate primăveri...

Așa a fost și cu afirmarea ideilor comuniste în lume ca într-o desprimăvărare grea și adîncă, răvășitoare, copleșitoare, de neîndoit și de neoprit, de nimeni și în nici un fel. La început toate erau șovăitoare și nesigure, dar erau în creștere, se înmulțeau și sporreau, pe deodată, exact așa cum se înmulțesc și cresc sevele și minile primăverii, pe sub cețuri, când e frig și-i greu. Există de-acum ideea — stea înaltă și netemătoare — și-avea să vină apoi și toată, aceea ridicare la luptă din anul 1871, an în care s-a tras, la zid, și pe care nu l-a putut îngropa nimeni. În urma împuscărilor s-a lăsat liniștea, o liniște îndoliată și sumbră, dar vremea nu s-a oprit din mersul ei. Dimpotrivă, a înaintat, a venit către zilele de astăzi ale lumii, cu mai multă gravitate. Ani grei, ani de hotar au mai fost în lume — 1905, 1907, 1917, 1933, 1944, 1949 și alții. După neuitatul an 1917, toate aveau să devină mai — ferme, mai hotărâte. Ideea și fapta se contopiseră de-acum într-o realitate vie, de neliniștit. Lupte aveau să mai fie și după aceea — și înfrîngerile aveau să mai fie — lumea avea să mai treacă printr-un război cum n-a mai fost altul, dar reali-

(Continuare în pag. a IV-a)

Al. ANDRIȚOIU

M A I

Problema primăverii e iar universală și mi-e cerneala iarăși maritimă, cu zări. E zi de steag și globul, acasă, fața-și spală de rănile primite prin secole și țări.

Naționale strale se plimbă în rotații ca într-un dans de slavă puternic și rotund. Se-aud de pretutindeni săruturi și ovații, drapelule și ele cu dragoste-și răspund.

Întinerec bătrîni, se fac mai maturi pruncii și frunțile au cute de munți și cugetări, căci se sărbătorește ceremonia muncii, în inimă și-n secol, în calendar și-n zări.

Ideea! Iată steagul contemporan al firii! Om și natură astăzi re-ntinerec ideal. Se văd azi, de din Cosmos, pe briul omenirii, ideile cu aur în snopul unor chei.

Problema primăverii va fi să ne-nălțăm, în zi de Mai, cu soare mereu reîntîlnit. Trăim o primăvară nespus de românească și larg universală, în spirit de partid.

Desen de Constantin PILIUȚĂ

RETROSPECTIVĂ INDUSTRIALĂ MUNCITOREASCĂ

Privind machetele cu care a defilat Uzina „23 August” din 1945 și pînă astăzi, la fiecare 1 Mai

Aerul primăverii, aerul presimțind sărbătorește, învăluie oameni, ateliere, flori, vibrează și el în ritmul stenic al Uzinei „23 August”. Ajun de 1 Mai. Ne aflăm în încăperea unde ultime trăsături de

pensulă dau viață machetelor, panourilor, graficelor care vor rămîne gravate pe pelicula amintirii. Am intrat în uzină aducînd cu noi o imagine încadrată într-un chenar al istoriei. O fotografie de

ziar de la Izvorul marilor demonstrații de 1 Mai. Primul 1 Mai sărbătorit sub cerul libertății. Ușor îngăbenită de scurgerea vremii, fotografia din 1945 evocă atmosfera fierbinte, eroică a începutului de

epocă. Coloana metalurgicilor de la uzinele boțozate atunci 23 August purta în fruntea ei o machetă simbolizînd producția tradițională — autoturorul. Și, flancate de oameni și steaguri, două

ÎN PAG. A V-A
fragment din
„MOROMEȚII” —
volumul II
de MARIN PREDĂ

machete dintr-o producție ce se apropia de sfîrșit. Doar cîteva zile mai despărțeau omenirea de proclamarea Victoriei...

În pelsajul lui 1 Mai 1967, vechea fotografie capătă un relief aparte. Între imaginea de atunci și cea de azi (macheta reprezentînd silueta îndrăznească a unei locomotive cu performanțe de nivel mondial) simțim densitatea timpului, ritmul accelerat al creației materiale, al progresului social.

Machetele de-a lungul anilor... Parcă ai vedea chipul culva la diferite vîrste. Treptat, trăsăturile se maturizează, descoperi în ele împlinirile, reconștitii drumul vieții. Căuțările, momentele de încercare, reușitele. Trăsăturile maturizării sînt redade cu precizie de aceste însemne ale timpului, machetele și panourile. Ele oglindesc trepte de vîrstă, măsoară pașii străbătuți de la un an la ce-

lălalt, dimensiunea istorică a drumului parcurs de o puternică unitate a industriei românești. Treptele ei de vîrstă dau măsura traiectoriei de luptă și izbîndă pe care clasa noastră muncitoare o înscris pe firmamentul istoriei naționale. Prilej de retrospectivă, machetele, simbol și document, cadencează și ele timpul la Uzina „23 August”.

„Se numea odinioară „Malaxa”. În dimineața zilei de 23 August 1944, frezorul Iulian Mutulescu (avea pe atunci 18 ani, era un tînr palid, firav) a găsit în buzunorul sclopului un manifest. Partidul comunist înfiera teroarea fascistă din fabricii și uzine, mobiliza la luptă pentru cucerirea libertății și independenței României. Îl citi dintr-o o-

George Radu-CHIROVICI Victor VANTU

(Continuare în pag. a II-a)

ÎN ZIARUL DE AZI:

- „Am crescut o dată cu socialismul” (ancheta socială de MIRCEA SINTIMBREANU)
- Visez o floare (versuri de NINA CASSIAN)
- De pe pămîntul românesc (versuri de GRIGORE HAGIU)
- Eroul „Scurtei istorii” în ipostaze noi (desene de ION POPESCU GOPO)
- 1 Mai 1967 pe meridianele globului
 - Munca eliberată de exploatare clădește lumea nouă
 - Proletariatul hărțuit de monopoluri contraatacă
 - Popoarele inrobite își cuceresc libertatea

„Clasa muncitoare — clasa cea mai înaintată a societății — eliberându-se de sine, a eliberat de exploatare și asuprire toate păturile muncitoare, întreaga națiune română. Ea a dus greul luptei și muncii pentru construirea socialismului, îndeplinindu-și cu cinste îndatoririle ce-i revin în procesul transformării revoluționare a societății. În tot ce s-a întâmplat în acești ani, în uzinele și combinatele ridicate pe întregul cuprins al țării, în înfățișarea nouă, luminoasă și prosperă a orașelor, în schimbările profunde petrecute în toate domeniile vieții economice și sociale se află încorporate energia, pricepera și entuziasmul clasei muncitoare din România”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

chire și îl ascunde cu grijă în buzunarii de la piept. Prin secție patrulau uniformele albastre ale jandarmilor. Mai încolo, carcera își profila gratiile negre.

— Atunci am văzut-o pentru ultima dată — ne spune Iulian Mutulescu, astăzi maistru în secția mecanică. Seara, țara a aflat vestea eliberării. În dimineața de 24, lucrul a început mai tirziu. Comunistii, pe care acum i-am cunoscut cu toții, au organizat un mare miting. În acest timp, o parte dintre noi, înrolați în formațiunile patriotice de luptă, izgoneau pe naștiți. Țin minte ca astăzi că abia s-a terminat și ne-am repezit spre carceră. Nici urma ei n-a mai rămas.

Era demolat trecutul, o epocă întreagă cădea sub loviturile necrutătoare ale clasei muncitoare care ieșea din carceră. Ieșea din infern și inaugura pentru întregul popor o altă eră. Peste România răsărea soarele libertății!

— Au urmat luni grele... Ceața amintirii se așterne în ochii unuia dintre veteranii uzinei, adevărată cronică vie, comunistul Bogdan Filon de la forță.

Mulți dintre noi erau pe front. Frontul trecea însă și prin uzină. Ani de zile ne străduisem din toate puterile să distrugem. Fasciștii au încercat ani de zile să construiască aici un tanc. Nu le-a mers! După eliberare, producția a prins aripi. Acum construim. Muncim îndrăgii, cu dinții strâși, muncim din toate puterile, pentru că țara are nevoie de munca noastră ca de aer. „Totul pentru front, totul pentru victorie!” — răsună chemarea partidului nostru. Muncim pentru front și ne pregăteam pentru pace. Eram slabi, vîdugii, doborâți, dar muncim cu o rivă pe care n-o mai avusesem.

Libertatea înaripa sufletele oamenilor, le galvaniza voințele, le călea puterea de luptă. În destina istoric al României

se petrecuse o răsturnare fundamentală: intrase în scenă tumultuos, în văzul lumii, clasa muncitoare.

— În cimpile Ungariei și în munții Cehoslovaciei, dușmanii erau alungați. Dar dușmanii erau și printre noi. Ne vorbește maistrul strungar Mihai Colentus.

— Lucrez în uzină din

anul 1942. În timpul războiului hilerist noi eram cei care sabotam producția. Obuzele pe care eram siliți să le fabricăm erau trase și împotriva noastră. Acum, noi trebuia să înfringem rezistența patronilor, a cozilor de topor pe care Hitler le lăsase în urmă. Era al doilea front care trecea prin uzină. Crincoen. N-o să-l uităm niciodată pe Dragu Stan, tovarășul nostru de mun-

că, răpus de gloanțele fasciștilor aici, în curtea uzinei, în singurul și eroicul februarie 1945.

Muncitorimea își asuma răspunderea pentru destinul istoric al națiunii, se simțea pe dimensiuni noi că ea este clasa responsabilă. În focul unor aspre bătălii, torentul revoluționar își croia

drum către cucerirea puterii. Uzina, ca și strada vibrau de clocotul unor mari demonstrații.

— Vă amintiți de primul Intîi Mai liber?

— Toți interlocutorii noștri se întrec în a ne da amănunte din care se reconstituie filmul unei zile de nouătat.

— Am plecat din uzină umăr la umăr, își aduce aminte un bărbat cu părul argintiu, Andrei Bașca, din secția motoare. Era ceva ce totul nou. Străbăteam orașul liber, aveam sentimentul că străzile sint ale noastre. Rideam, cântam, strigam lozinci.

— Dușmanii ne strigau batjocoritor: „Vă țineți de politică? N-aveți nici haine pe voi, zădărnicișorii!” Aveam un singur răspuns: „Jos reacțiunea, jos dușmanii poporului!” Eram mulți, eram uniți, eram puternici. Iulian Mutulescu zîmbește și își po-

sele recunoșteau în substanța lor incandescentă năzuințele lor vitale.

— Primul meu Intîi Mai la care am luat parte în colone ca fost de fapt cel de-al doilea. Intîi Mai 1946, zîmbește Vasile Iscru, astăzi mecanicul șei al uzinei, pe atunci muncitor lăcătuș.

— Erați de curînd veniți în uzină? — I-am întrebat noi.

— Nu, în uzină sint de 30 de ani. În '45 eram în transee. Intors în uzină, descoperam bucuria muncii pașnice. Patronii încă nu fuseseră alungați, ei încercau din toate puterile să încurce lucrurile, să pună bețe în roate reconstrucției țării. În anii aceia — 1946—47, prima jumătate a lui '48 — ei se străduiau să anarhizeze industria, să prelungească dezastrul economic în care tot ei ne triseră. Machetele cu

venit proprietatea poporului.

— Ce ați făcut în ziua aceea?

— Imprună cu alți tovarășii de-al mei, din fabricarea organizației de partid, am vegheat încă din seara premergătoare ca oamenii patronului să nu dădească un fir din avuția uzinei. N-am să uit niciodată uralele, îmbrățișările, cîntecele care au însoțit anunțarea marelui act al naționalizării. Din rândurile noastre s-au ridicat atunci conducătorii destoinici. Pentru prima dată se auzea în uzină „tovarăș director”.

Pentru prima dată în istoria patriei s-a realizat concordanța între „a munci” și „a avea”. Pe drumul ei ascendent, al revoluției socialiste, clasa muncitoare a seșezat o piatră de hotar.

ve. Sint date pe care nu le mai poți uita, orișchi ai te-ai desprîi de ele.

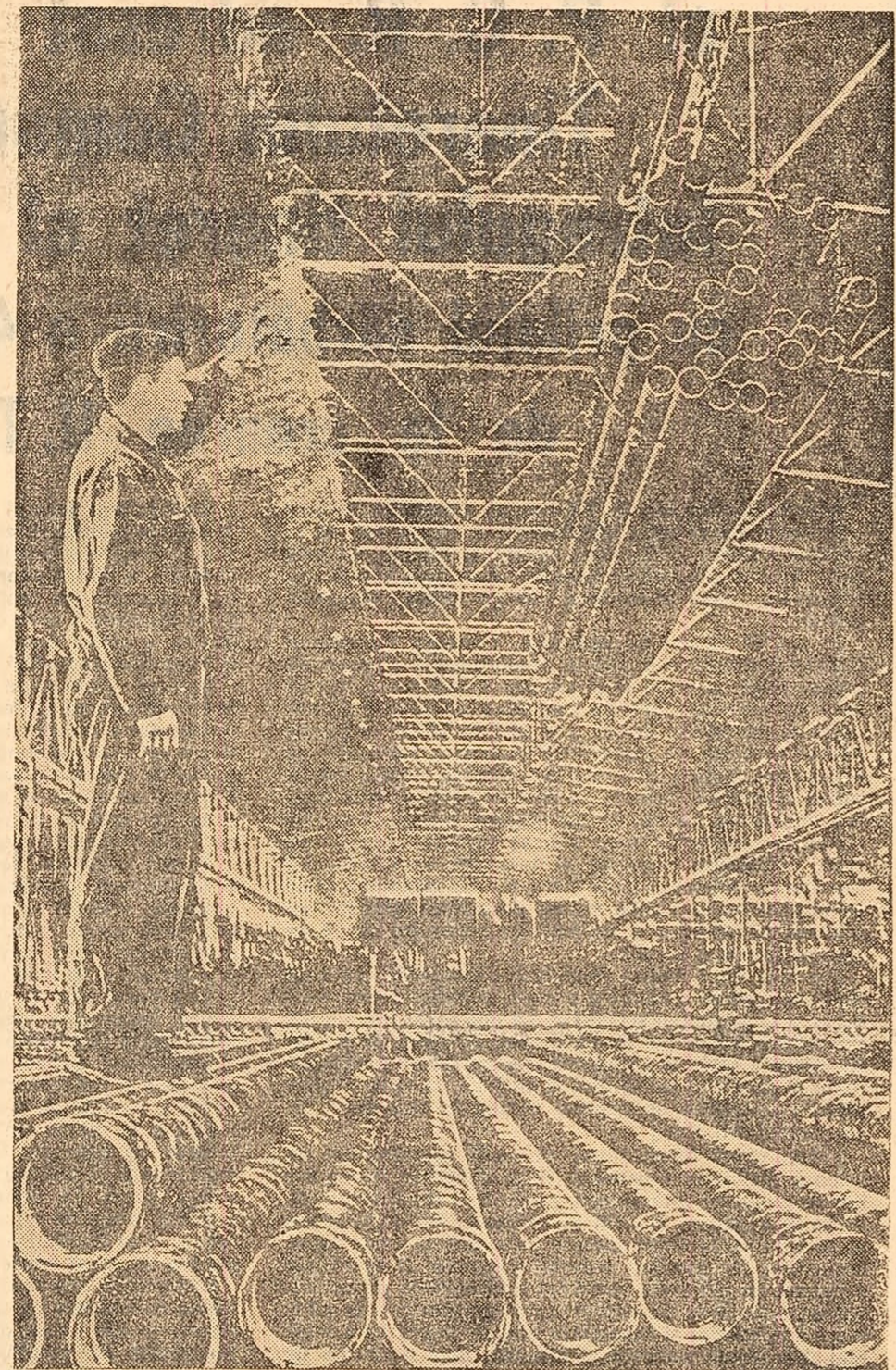
Sînd de vorbă cu oamenii de toate vîrstele, între alții și cu veteranii care numără decenii de muncă în uzină, am observat un lucru semnificativ: pentru a fixa în timp un moment oarecare, adesea cu rezonanță personală, ei îl raportează nu atît la un anume an cît la o perioadă a muncii — „era pe cînd se trecură la omologarea liniilor de cîmant” sau „în exact minte că tocmai atunci s-a primit fabricația primelor agregate pentru chimie”. Gen de memorie selectivă, care ne-a întîmpinat în convorbirea cu lăcătușul Ion Petrică.

— Pînă în anul acela — continuă el — secția noastră a făcut locomotive. Producție de serie. Pentru prima dată ne-am apucat atunci să fabricăm agregate pentru noile turbine. Intîi, turbosulantele pentru Hunedoara. Nu era

nu numai ale unui colectiv, ci ale unei întregi ramuri industriale — construcția de mașini. Treceea în revistă a machetelor relevă prezența produselor în perimetrul de creație al uzinei.

Unul dintre cei mai vechi specialiști ai uzinei, inginerul Holban de la proiectări, care a asistat la nașterea majorității produselor:

— Pe unele produse vîdug, exigențele progresului tehnic le-au validat și le-au impus. Pe altele — nu. Pe de altă parte, uzinele noastre l-au revenit adeseori sarcina de a fi o adevărată stație-pilot, chiar pentru unele produse ulterioare intrate în profilul altora. La noi s-au creat primele autoamioane, tractoare grele, trólebuze. Imi amintesc că pe unele le-am însoțit în

RETROSPECTIVĂ

trivește cu un gest firesc cravata.

Bogdan Filon spune: — În fruntea coloanei noastre erau două tanchete. Dar ne pregăteam de pace; lingă ele era și macheta unui auto-motor.

(Le arătăm fotografia descoperită în arhivă. Și-o trec din mîină în mîină, bucuroși și nostalgici totodată).

— Prima noastră defilare, continuă Bogdan Filon, a însemnat și cimentarea încrederei în forțele noastre, încredere pe care ne-o însușia zi de zi partidul. Ne-am întors de la demonstrație întăriți, plini de elan, hotărîți să punem umărul și mai puternic la reconstrucția țării.

Pe magistrala primului Intîi Mai liber, clasa muncitoare trecea cu conștiința demnității și a puterii ei. Partidul comunist, neînfriecat și conducător, polariza în jurul steagului său masele largi ale poporului, pe „toți împiașii și oropșiții”. Lozincile clasei muncitoare stîrneau rezonanțe tot mai ample; ma-

care defilam în anii aceia cădău împede că în clădirea reactivă, pulul producției se accelera, că industria noastră își revenea de pe urma rănilor pe care le primise.

Se clădea noua țară. Renășterea pașnică Phoenix. În fabrici, în mine, pe marile șantiere de reconstrucție clasa muncitoare își suflecase minciile. Din rândurile ei răsăreau mii și zeci de mii de entuziaști, de organizatori talentați, oameni stăpîniți de conștiința forței de șoc pe care o reprezentă. Tot mai energic răsuna în coloanele cadențelor marșului muncitoresc, reverberat peste întreaga țară.

La serviciul de organizare a producției stăm de vorbă cu tehnicianul Constantin Stoica.

— 1 Mai 1948 a fost prima demonstrație sub steagurile Republicii. Și a fost ultima cînd pe pancartele fabricilor mai scria „Mocornița”, „Wolf”. La 11 iunie am înfăptuit marelui act al dreptății: fabricile cu de-

La 1 Mai 1949, muncitorii Uzinei „23 August” înserau pe pancartile și graficele purtate în coloanele șantierului de reconstrucție de neconcepți pînă atunci. „Uzina noastră a depășit planul de producție cu 84 la sută”, „Secția mecanică lucrează în contul lunii septembrie”. Se băteau recorduri, în trecerea socialistă cuprinsese 4000 de oameni. Munceau pentru sine.

— Vă aduceți aminte cu ce machete ați ieșit la demonstrațiile de 1 Mai în anii ce au urmat naționalizării?

— Il întrebăm pe Ion Petrică. „Ne doborîm pe noi, dar noi, cei mai pricepuți lăcătuși ai uzinei.”

— Cum să nu. În 1950, purtam macheta unui agregat pentru industria siderurgică.

— Aveți o memorie foarte bună.

— Aproape n-a existat un Intîi Mai de la naționalizare încocare la care colectivul nostru să nu fi ieșit la defilare cu produse noi. A devenit o tradiție. Așa încît, în mintea mea, dar nu numai într-o mea — e lesne de verificat — un an sau altul din calendarul uzinei dobîndește forma concretă a cutărui motor sau locomoti-

ușor să treci peste noaptea de la material rulant la realizarea unor utilaje pentru siderurgie. Ca și cum în-ați schimbat meseria pe care o știați de ani de zile... Ni se părea tuturor un pas uriaș înainte, o depășire la care nici nu ne-am fi gândit. Și totuși, privind azi în urmă și văzînd nivelul atîns, îți dai seama că nu era dect o treaptă de început. Nu suferă comparație cu utilajele complexe pe care le livrăm acum pentru cele mai mari furnale din țară, cele ce se ridică la Galați.

Dacă cineva ar avea fantezia să pună alături machetele cu care cu defilau de-a lungul anilor metalurgii de la „23 August”, ar descoperi o veritabilă biografie de constructor — prezent pe toate marile șantiere ale industrializării socialiste. 120.000 de tone de utilaj industrial livrate între 1960—1966. Într-o deceniu, echiparea cu utilaje a aproape 70 de obiective răsărite pe harta economică a țării.

Machetele sint capitole concentrate ale acestei biografii, marînd căutările și performanțele coloanelor de 1 Mai, sub privirile întregii Capitale. — Dar v-ați desprîi de ele... — Explicabil. Există o vorbă: „la uzină veche, produse noi”. Primii pași ai noului-născut impun o grijă atentă, experiență. Atingînd subiectul copilariei, ea vrea să vă spun și un fapt mai puțin cunoscut: uzina noastră a făcut, de un Intîi Mai, și jucării; dacă am putea numi așa marea roată și mișcătorul covor fermecat din Parcul de odîhnă Herăstrău. A fost singurul moment cînd ne-am jucat — spune inginerul, în tot-a caracteristică de umor — dar, amintindu-mi de emoțiile acestor jucate, și atunci am făcut-o serios!

Pe treptele primului plan cîntă, industria noastră urca împetuos. Marile bătălii pașnice, consecință și ecou al marilor bătălii din trecut, dovedeau forța regeneratoare a clasei în atac. Sub semnul industrializării socialiste, generații noi intrau pe orbita gigantice propulsivni sociale.

ancheta socială

de M. SÎNTIMBREANU

„Am crescut o dată cu socialismul”

VORBESC COPII DIN COLOANA DE 1 MAI DE ACUM 20 DE ANI

Sărbătoarea de 1 Mai concentrează în palpabil

său aspirațiile cele mai pure și mai înalte ale omenirii însetate de puritate și înălțime: muncă, înzdrăvirea, libertatea de a trăi pentru creație și de a creă pentru viață.

Oare trăiesc amintirile primelor sărbători de 1 Mai? Am încercat să aflăm acest lucru întorcîndu-ne în urmă, însoțind pe firul memoriei nu pe patriarhi ci generația primei maturități, pe oamenii aflați în inima vieții lor și totodată a vremii noastre, copii încă acum două decenii.

În ghetele de lac ale fostului subprefect...

La 34 de ani, chimistul Luncan Simion de la rafinăria Brazi și-a păstrat înfățișarea și jovialitatea unui licean care și-a lepădat provizoriu numărul matricol. Își evocă amintirile cu poartă, mușcînd parcă din ele, ca dintr-un măr.

— Fugeam de secetă, din Moldova. În '47 mă pripișeam vreo cîteva luni ucenic într-o cîmărie, la Arad. Pe mîncare, Țin minte, nevasta patronului făcea niște plîni bănătene cît roata carului. Le scotea din cupur și cu o baionetă le bătea de coajă, sub un sopron. O plîndeam plîni isprăve, apoi adunam din praful cojile și le stringeam într-o basma. Le trimiteam acasă, o dată la o lună prin poștă: coji arse, odată de slănină, cîteva pumni de făină rămasă de la papuc cizmăresc. Și mama îmi scria de fiecare dată: „...vei ști că am primit pachetul tău și am pus ceva de o parte și pentru tine pentru cînd vei veni”.

Ne amintim... Era perioada cînd mulți copii ai țării uitaseră de plîne, aflau despre ea din abecedar și se uitau la poza colorată, cu cele două

jimble încrucișate, ea la o ilustrație de basm.

Interlocutorul continuă:

— Primul meu 1 Mai de care îmi amintesc și pe care n-am să-l uit niciodată a fost cel din 1948. Fusesem chemat de un consătean, cu vreo doi ani mai mare, care lucra într-o brigadă a U.T.C.-ului la Peleca-Nădlac. M-a sculat în zori dar cînd să plec mi-am dat seama că nu aveam ce încălța. Umblam prin casă cu niște „slăriți” de lînă, ghetete nu aveam. Atunci, ca totdeauna, am luat o pereche dintr-ale cîntilor. Țin minte, erau o pereche de ghetete de lac, aduse la pingelii. Cred că erau singurele ghetete de lac cu care a defilat cineva atunci, în tot Aradul. Eu, infometatul de pe Zeletin... Erau ghetetele fostului subprefect de Arad. Ghetetele lui de recepție aduse la pingelii în clipele acelea, fără nici o „unostintă de specialitate”.

am simțit cu precizie că roata istoriei s-a mișcat.

am simțit, alături de acei tineri în salopete ce agiiau tirnăcoapele pe ne niste jucării.

adicarea unei lumi și decăderea alteia...

Aburite de trecerea timpului, prîne nu o dată în chenarul fabulosului, cele mai multe amintiri marchează clipe cînd în conștiința copilului a vibrat primul crîmpei melodic revoluționar, cetățesc.

— Acum 10 ani, ne spune Ion Bădiță, medic, din poarta noi fabricii

de confecții și tricotașă s-a pornit pentru prima dată la demonstrație. Cu cîteva luni înainte, în vacanță, ajutasem tatălui meu, zidar, să așeze cărămizile. Aveam 9-10 ani și odată, fără să mă aștept, am dat cu ochii de coloana aceea fremătătoare, sub pădurea de steaguri roșii de la portile fabricii. Am simțit în acea clipă o emoție de neștiută, ca și cum am simțit înțeles și scopul oamenilor. Am mai avut acest sentiment cînd, mai tirziu, ca medic, am ajutat la nașterea primului copil.

Cred că emoția copilariei mele reflecta revelația, pentru mine, extraordinară, a unei nașteri: descoperirea clasei muncitoare.

Acolo unde un om firav devine puternic

— Mama lucra la o fabricuță de săpun, „Saturn” de pe splaiul Unirii, ultima de pe Cîmpul Girii, ne împărășește Cazimir Costea, tehnician-automobilist. Erau 4 femei în total și porneau de 1 Mai cu steagul. Mi se păreau mărunte, neîndeminabile, cele patru femei ce se îndreptau spre oras... Apoi, de-a lungul cheului, vedeam cum ies din toate curțile oamenilor... Pînă la Abator și la „Le-maitre” tot Splaiul era plin. Mama și celelalte trei femei nu se mai zăreau, nici steagul lor, era o mare de oameni, iar sentimentul meu se prefacea pe nesimțite într-o mîndrie neînchipuită pentru mama, pentru fabricuța lor, și de-abia așteptam să cresc să le pot însoți

acolo, în mulțime, unde un om firav se poate preschimba atît de mult și poate deveni atît de puternic...

— Cîți ani aveți?

— Sapte.

Văduia Traian, inginer montator, „Republica”, 37 de ani:

— Am fost ucenic în anii 1945—1947.

Porneam la fabrică și ne trezeam la o manofactură. Ne încolnam pentru cine știe ce și, pe drum, făcăm un miting... Plecăm de la școală spre dormitor și ne porneam cu tirnăcoape și cazmale la muncă voluntară, s.a.m.d. Unele lucruri nu erau limpez în mintea noastră... Totul s-a limpezit mai tirziu, s-a lăsat, s-a ordonat. Mă uit, de pildă, la acest uriaș fluxul de oameni de

1 Mai. Înaintare densă, sigură de sine, voințe senină, bucurie calmă, un echilibru cîștigat. Acest echilibru conține tensiune.

oamenii aceștia în ansamblul lor răspund prompt oricărei solicitări a partidului, acest calm include eroism, pasiune creatoare, patriotism.

Dar nu mai era mohorit...

Toate acestea și-au dobîndit o temelie nezdruinciat în stratul cel mai adînc al conștiinței fiecărui: încrederea în viitor, în clima cîui înțeles și verificat al întregului popor, Partidul Comunist Român.

Stăm de vorbă cu Lupu Iosif, 32 de ani, șeful unei brigăzi de tractoriști din raionul Iliu.

— Am un copil de 10 ani, în clasa a IV-a. M-a întrebat zilele trecute — învîna la istorie: „Tată, ce-i a înșurătoriea Țăranilor?”. I-am explicat. Nu m-aș mira dacă celălalt băiat, de doi ani acum, să mă întrebă cînd o ajunge școlar: „Tată, ce înseamnă Țăranii?”. Eu am știut ce-i pămîntul. Pășteam o vîcută pe terasa-sentalului căii ferate de la Brănică. În '44 ne-a tăiat-o trenul... În toamna aceea a terminat și tata războiul, undeva lângă Zg. Mureș. Iosif, scandau trescînd prin țara vîd, în cirjă, bătînd toată ziua utilajele satului, mohorit, fără odîhnă. În primăvară a fost în fruntea Comitetului care a împărțit pămîntul. Măsură cu pasul marit, săltat de cirje, moșia lui Teleyk. Îl plîndeau birșii grofului și într-o seară a tras în el, dar l-au nimerit în cirjă, acolo a rămas glonțul. La 1 Mai, primul 1 Mai liber, am fost cu dînsul și cu alți oameni la Deva. Oamenii își arătau titlurile primite de reformă. Tata își stringea cele două cirje și trecea prin fata tribunei cu același pas marit, săltat, cu care măsurase noroiele din lunca Mureșului. Dar nu mai era mohorit.

Exact 17 ani mai tirziu, cu prilejul demonstrației din 1962, 11.000 de participanți la sesiunea Marii Adunări Naționale, printre care și Lupu Iosif, scandau trescînd prin țara tribunelor din Capitala țării: „Colectivizarea țării / E izvorul bunăstării!”.

Nu este exclus ca micul pionier să creadă că stilpul cu neon din fața casei sale este sădit acolo de la începutul lumii. Maistrul Titus Tomescu — grivițean — îl va spune

că, la vîrsta lui, în 1945, pentru un litru de gaz lampant stătea la coadă, degerat, o zi. Și că, din litrul acela, se aprîndea o singură lampă: cea de găt. Și așa mai departe. Dar, totodată, dacă pionierii de azi l-ar întreba ei pe maistrul Tomescu: — Și cum s-au schimbat toate acestea? — omul ar închide ochii, ca pentru a fixa un anumit moment, ca pentru a-l împresi mai bine conștientul și dacă ar tălmăci ce a văzut, el ar răspunde:

— Exact aici, unde stăm de vorbă acum, la 1 mai 1945, Grivița, toată Grivița, se aduna pentru primul 1 Mai liber. Pe aici l-a fost apoi făgășul, 22 de ani. Cum putea să nu-l măture de molo, de uscături, de gropi, să nu-și zidească aibă ca pe o magistrală a frumuseții? Haina Griviței e pe măsura umorilor etc... I-ar spune cum, el însuși, și-a primit pasul cu cel al Griviței, ca ucenic, apoi ca muncitor, cum s-a contopit apoi cu strada, cu sărbătoarea ei, an de an, zi de zi, plînd cînd, astăzi, el este al ei și ea este a lui.

De fapt, maistrul n-ar face altceva decît să dea glas simțămîntelor a milioane de oameni de aceeași vîrstă cu el, care au deschis ochii asupra ruinei și sărăciei, asupra luptei crîncene pentru putere, oameni a căror retină la acea dată înreștră mișcarea și măreția ei și a căror înțelegere s-a limpezit, printre altele, și în tumultul marilor sărbători de 1 Mai, al chemărilor lor.

Matematicieni, capul sus!

Primii pionieri: 30 aprilie 1949. De fapt, fără să ne dăm, poate, bine seama, sub ochii noștri, sute de mii de copii intră, an de an, în cîmpul magnetic al sărbătorilor și vieții noastre.

Trec pionierii! Reporterii filmează și fotografiază proaspătul afluent, iar peste ani, pelicula îl mai păstrează înmănușat floral, păduri de li-liaie în mers. De fapt, ei alcătuiesc o generație care, într-o turbulență premieră, se îmbăzică pentru înția dată în suvoiel de sensuri ale acestei sărbători.

În cursul anchetei de față, am discutat cu fosti pionieri și anume cu unii dintre cei care au defilat

— Macheta strungului carusel a fost una din cele pe care le-am purtat cu cea mai mare mândrie. Era în 1953. Chiar în acel an mi se încredinșase sarcina de mecanic șef al uzinei — ne spune Vasile Iscu. De la munca unei echipe trecam să coordonăm munca a sute de oameni. Pretutindeni era nevoie de oameni pregătiți. Ziua muncam și noaptea învățam. Strungul carusel, al cărui realizator ai primit Premiul de Stat, a dovedit maturitatea colectivului, capacitatea lui de a rezolva complicate probleme tehnice. S-au născut atunci, în frământarea zilelor și nopților dedicate lui, inovatori, raționalizatori, oameni vrednici.

Pe unul dintre ei l-am întâlnit la cabinetul tehnic. Se numește Antonache Hristache și este maestrul principal la secția forje. De-a lungul anilor, cele 110 inovații care

sugerează simbolul ridicării la o nouă putere a capacității creatoare a uzinei, a ridicării la o nouă putere a industriei socialiste. Pe fiecare treaptă, parametri mai înalți caracterizează dezvoltarea armonioasă a economiei naționale.

De la macheta locomotivei Diesel-hidraulice, pe care o vedem flăcând astăzi carul alegoric al raionului 23 August, am ajuns în câteva minute la scara reală. În marea hală, lângă locomotivă cu nr. 500, îl întâlnim pe inginerul Constantin Coceanu, 30 de ani, „Sulțist” în materia de locomotivă. Își raportează biografia la produs.

— Care l Mai v-a rămas întâmpinat mai puternic? — Cel din '64. În ajun mă aflam într-o exploatare

forestieră, unde făceam probele unei locomotive Diesel-hidraulice de cale îngustă, menită să înlocuiască tradiționala „Mocăniță”. Când s-au pomenit munții acolo cu locomotiva aceasta zveltă, cu viteza sportivă, cu fost foarte bucurat. A doua zi mă aflam în Capitală, la tribună. Treclnd carul nostru alegoric, am observat că purta macheta locomotivei cărăia îl terminasem cu succes probele.

— Dar ultimul dv. produs, de viri, nu e totuși locomotivă de 1250 C.P.? — E urmarea firească a celor anterioare. Tocată experiența noastră am lăsat-o în aer. Am realizat primele două bușii. Le ținem sub o atență observată, pentru ca la următoarele să îmbunătățim atât forța cât și tehnologia. Acest tip este destinat tracțiunii pe linii secundare și în tracie, dar experimentările de până acum ne-au arătat că va face față și la trenurile accelerate.

Mergind pe firul machetelor, am ajuns într-unul din sediile înaltei tehniciții care se răsfirtează asupra întregii uzine.

Este semnificativă relevarea celor trei ipostaze în care a defilat Gheorghe Sîngă, cu prilejul zilei de 1 Mai, în rândurile colectivului de la turnătorie de fontă: 1953 — muncitor, 1960 — maestru, 1966 — inginer. Machetele purtate de el sînt însemne ale destinului unei generații căreia i s-au oferit condiții optime de valorificare a capacității, talentului, dinamismului.

O generație după alta urcă pe trepte tot mai înalte ștafeta tradițiilor muncitorești, spiritul unor exigențe și răspunderi sporite pe măsura urcușului României spre culmile civilizației socialiste. Istoria uzinei oferă un splendid exemplu al acestui fenomen social preg-

proces care este viața curentă a uzinei. Orict de ingenioasă, macheta este doar un reper ce va indica pe urmele anilor că în locul acela s-au petrecut întâmplări memorabile, că idei generoase și-au purtat încăta tensiune din om în om.

Într-adevăr, ce machete ar putea reflecta toate îndemnatările creatoare ale acestui clocoțitor aprilie '67? Săm în preajma lor, alături de oameni care răspund de destinele uzinei, de cantitatea de bunăstare materială și frumusețe spirituală pe care ea este datorată să le producă. Discuțăm despre imaginea machetei ale viitorului apropiat.

— O machetă pentru 1970? Nu știu... e greu, n-am o imaginație de tip artistic. Poate două uzine; una aproape dublă ca mărime față de cealaltă, pentru că în 1970

în profunzime a activității creatoare a uzinei. Când spun „unitate” mă gândesc și la fiecare om în parte și la întreprinderile industriale.

— Uzina noastră se găsește într-o fază foarte importantă de dezvoltare ei, reia ideea inginerul și șef, Alexandru Roșu. (34 de ani, inginer de 11 ani, de 4 ani la „23 August”). Ponderea produselor cu valoare de muncă vie înmagazinată crește. În clipa de față — și în viitor cu atât mai puternic — producem mult mai multă inteligență. Produsele noastre sînt mult mai mult rodul științei tehnice înaintate, munca de execuție este muncă fină, muncă de calificare superioară. Acum fabricăm locomotive cu instalații de automatizare și control mult mai complexe, cu o finețe de execuție nevisată de vremea aceea. O tonă de metal

INDUSTRIALĂ MUNCITOREASCĂ

și aparțin, au înscris în cartea de economii a uzinei suma de peste 4 000 000 de lei.

— Urmărind fotografiile machetelor, li spunem noi, am observat că aproape de an s-a leșit invariabil cu același motor.

— Nu „invariabil” — ne corectează inginerul Vasile Popescu, șeful serviciului tehnic-motoare — căci s-ar putea crede că ele s-au păstrat neschimbate. În realitate, aceste produse tradiționale de noastre, vorbesc de moartea, au cunoscut o dezvoltare extrem de dinamică.

De-a lungul anilor s-a dat o mare luptă pentru ridicarea lor calitativă. Recent m-am întors de la Leipzig, unde i s-a atribuit medalia de aur anul 2 DR-200. Motoarele acestor instalații, ca și alte produse pe care le exportăm în aproape 20 de țări, poartă marca uzinelor noastre. Și aceste succese nu dovedesc că putem obține performanțe superioare. Tintim și spre o nouă ridicare la puterea a motoarelor, în speță trecerea la 800 CP.

Ridicarea treptată la o nouă putere a motoarelor Diesel

re forestieră, unde făceam probele unei locomotive Diesel-hidraulice de cale îngustă, menită să înlocuiască tradiționala „Mocăniță”. Când s-au pomenit munții acolo cu locomotiva aceasta zveltă, cu viteza sportivă, cu fost foarte bucurat. A doua zi mă aflam în Capitală, la tribună. Treclnd carul nostru alegoric, am observat că purta macheta locomotivei cărăia îl terminasem cu succes probele.

— Dar ultimul dv. produs, de viri, nu e totuși locomotivă de 1250 C.P.? — E urmarea firească a celor anterioare. Tocată experiența noastră am lăsat-o în aer. Am realizat primele două bușii. Le ținem sub o atență observată, pentru ca la următoarele să îmbunătățim atât forța cât și tehnologia. Acest tip este destinat tracțiunii pe linii secundare și în tracie, dar experimentările de până acum ne-au arătat că va face față și la trenurile accelerate.

Mergind pe firul machetelor, am ajuns într-unul din sediile înaltei tehniciții care se răsfirtează asupra întregii uzine.

MUNCITOREASCĂ

creație, a capacității și competenței oamenilor, pe care nici cele mai iscusite grafice sau machete nu le-ar putea reda. Fapte, elemente de viață care rămân anonime, tăcute, în marile coloane care alunecă în abia sărbătorii de mai. Ele adaugă însă acele plus lăuntric de forță omenească care-și găsește expresia în scara de valori mereu mai înaltă a colectivității.

Gheorghe Sîngă a purtat mulți ani machetele produselor uzinei.

nant în societatea românească de astăzi.

— Dar ce machete vor purta muncitorii uzinei la demonstrațiile de 1 Mai din anul ce vine? Ce va simboliza puterea și onoare a uzinei? Cărul produs, căror idel le va reveni cinstea de a simboliza fluxul vital al acestui gigant industrial?

Acolo, lângă machetele și panourile anului 1967, discutăm despre SUPLETUL VIU AL MACHETELOR.

Nicolodată, nici o machetă nu va putea să fie imaginea, nici chiar „palidă imagine” a complexului, complicatului

vom produce cu peste 70 la sută mai mult decât astăzi — ne spune tovarășul Cicerone Grumăzescu, directorul general al uzinei.

— Dar nu numai în 1970, nici azi nu știu ce machetă ar reflecta cel mai bine prefacerile de la noi. Noi am trăit și trăim încă momente importante.

Care este caracteristica actualului plan cincinal în ceea ce ne privește? Tendința foarte accentuată, necesitatea internă a progresului tehnic.

Specializarea uzinei noastre este un reflex al cerințelor acestei a doua jumătăți a secolului 20: pătrunderea mult mai

produsă acum valorează de câteva ori mai mult decât o tonă de metal produsă altădată. De ce? Pentru că ero într-insa o cantitate mult mai mare de gândire și de muncă fină.

— Trebuie ca fiecare membru al colectivului nostru să gîndească în permanență la ceea ce face, să lucreze mai puțin din reflex, din deprindere, să lucreze mai mult gîndind. Ingeinerul Marin Enache, secretarul comitetului de partid al uzinelor, își precizează ideea:

— Dată fiind diversitatea și complexitatea fabricației, care rareori este

produsă de tip bandă rulantă, la noi se execută în fiecare zi lucrări pretențioase. De multe ori ai alt utilaj decât cel pe care l-ai avut cu o lună în urmă, un utilaj mult mai înaintat. Și atunci? Machina modernă cere oameni moderni.

Istoria machetelor uzinei este istoria uzinei. Peste ani și ani ele vor fi semne ale tuturor etapelor pe care ea le-a străbătut în marșul ei victorios.

— În curtea Uzinelor „23 August”, două tufe de liliac urcă spre cerul primăverii flăcările unui incendiu vegetal de o nesfîrșită și mereu nouă frumusețe. Au crescut în parcul de lângă intrarea principală și sînt primul lucru pe care îl vezi cînd pătrunzi în uzină. Azi o săpămîină, la ora 12, liliacul grava în aer însemele primăverii.

— La ora 12, creierul electronic al uzinei a început să calculeze ceea ce se numește „manopera specifică pe produs”. O fată frumoasă l-a dat câteva sute de cartele perforate: docil, a început să le citească. Atenție, gîndește!

— La halele noi, sus, pe

grinda metalică, cei trei sudori au stins, unul câte unul, aparatele. În aerul moale, cald al primăverii trei țigări își înalță fumul străvezii și tremurat. Azi o săpămîină, la ora 12, sus, pe grinda metalică, trei sudori zimbeau.

— Josef Lupășcu întorcea încet spre dreapta, cu două degete, o mameță. Lucrează la una dintre cele mai moderne mașini ale uzinei, o construcție elegantă, cu linii calde. E un tânăr înalt, zvelt; are mîini fine, îngrijite.

— Operatorul de la stația interfon primite o notă: va avea loc o constatare de zece minute. Cel dolesprezece participanți nu se vor vedea la față. El le asigură legătura prin radio. Primește nota și se uită la ceas. Este ora 12; exact peste o oră începe.

— Azi o săpămîină, la ora 12, operatorul GH. Oprea linca generatorului de radiații generala desupra unei plase sudate. O fotografie. Peste cîteva minute, clișeu va fi dezvoltat. Ochiul omeneșc va vedea, dincolo de vîz, taina lăuntrică a lucrurilor. Pe aici trec toate sudurile și sursa de radiații le întocmește fișa sănătății.

— În sediul comitetului

de partid, cîțiva oameni recitesc — a cîta oră? — textul scrisorii pe care colectivul o adresează Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Este scrisoarea prin care, după dezbaterea de săpămîini, se angajează să gospodărească mult mai bine fondul de timp. Să valorifice pe deplin capacitatea tehnică, să lichideze risip de muncă. Va apare în ziarele de mine.

— Azi o săpămîină, la ora 12, într-o sălă mare, tehnicianul Cristian Popescu așeza macheta lângă panourile și graficele pe care le vor purta la demonstrația de 1 Mai. Este macheta unei locomotive puternice, rod al gîndirii uzinei, simbol al puterii ei. Oamenii vor defila avînd în frunte imaginea concentrată a puterii lor prezente.

pentru întâia dată, a doua zi chiar după ce pe mealegurile patriei noastre a înlocuit flacăra pionieriei. Din cei exact 500 de înși marcați cu izotopii dublei premiere, atunci, în primăvara anului 1949, reporterul a stat de vorbă cu cîteva. Au acum 28—30 de ani, metamorfoza lor este aproape deplină, iar ei aproape miscati — darucum stingherii, oarecum amuzati — cele două capete ale acestui cronici de aproape douăzeci de ani. Am mizat în confruntarea oamenilor de astăzi cu copiii de atunci, reperati la capătul oceanelor întors, pe amintirea primilor lor pași ritmați în cadența pașilor întregului popor.

1 Mai 1949! Primele detașamente de pionieri, 500 de cravate roșii abia ivite împropăștează vestic tînbra sărbătoare.

Cu grîia de a-și pregăti schimbul, partidul aduce în primele rînduri ale demonstrației, ca într-un ritual de inițiere, pionierii. E unul dintre primii ani ai statului popular, poate primul în care haina de sărbătoare s'ade mă acătării pe trupul viguros, dar sărbăt, al țării. Ca o uriasă cupă de excavator, tînbur regim a demolat bariere, a deschis magistrața prefacerilor vitoare, dar ochiul se rezemă pe schele, construcția, ca în etapa mugurilor, pulsează încă în seve.

— Eram intern, într-o casă de copii, ne spune Petre Radumic, lector universitar, București. A fost prima mea încautare în rînduri. De rînduri nu duceam lipsă: internat — școală — internat — ca o suvelcă, zi de zi. Atunci însă am avut revelația unor alifai de rînduri, înfinit mai libere și totuși mai coerente. Eram mic — nu vedeam decât ceafa bălătuil din față — dar mi se părea că defilăm într-un fel de piramidă, pe verticală, iar eu sînt virful ei. Senzația aceea, de plutire, a fost, probabil, cea mai puternică și am înțeles mereu de atunci atracția copiilor la marile sărbători, spre baloanele zvinzind în ancore lor de ață, dorința lor de a se cocoța pe umerii cuiva, hipnoza steagurilor flind în văzduh. Eram emononat și de botezul public al cravatei roșii, pe care o purtam de cîteva ceasuri și care, asfel, sub ochii a sute de mii de oameni nu avusesse cînd să-și stimpere fierbințeala. Știu de la fetița mea că, primirea cravatei roșii e un moment — fără exagerare — la granița extazului, sub ochii a sute de mii de oameni — înălță-vă însă — că prima ta acțiune după aceasta, în zorii zilei următoare, este participarea la demonstrația de 1 Mai! La întoarcere, pînă în strada Moxa, am făcut o jumătate de zi — eram în gîd și intram în pas de mars pe absolut toate străzile ce ne răsarau în drum. Și nu cred că erau destule străzi în București pentru a ne sătura stete de demonstrație!

— O amintire de la 1 Mai 1949?

Ne vorbește inginerul constructor Aurel Aurelian de pe santierul Motru:

— E o amintire mărunță dar care printr-o ciudată perfuzie există și astăzi în conștiința mea, într-un plan care ține, as putea spune, de etica demonstrației. Rîndul de pionieri din care făceam parte ținea în mîină, deasupra capului, un echer, desigur simbol al succeselor la matematică. De fapt, ni se distribuiseră, bănuiesc, după înălțime căci tainele matematice le-am descifrat ceva mai tîrziu. Nu mi-as fi dat seama de nimic dar cu vreo două sute de pași înainte de tribună, dintr-un difuzor s-a auzit un îndemn: „Matematicieni, capul sus, privirea înainte! Matematicieni! Alinați echerule!” Din clipa aceea mi s-a făcut mîna grea. Îmi venea să intru în pămînt. Carevaszică, îmi ziceam, eu trec drept matematician. Au trecut 18 ani, sînt inginer, n-am lipsit de la nici o demonstrație, dar jena de atunci există undeva în străfundul conștiinței mele, gata să intervină, să cenzureze... Îeșim la 1 Mai și raportăm realizările noastre. Avem ce raporta și mă mîndresc că sînt constructor dar în meseria noastră este imposibil să... Iași echerul jos. Casele noastre, ele ies în fiecare zi în stradă, la o demonstrație perpetuă. Și uneor, parcă, nu le-as vrea chiar pe absolut toate în stradă.

La startul unei noi demonstrații

— A fost cea mai lungă ieșire a mea de pînă atunci... În lume, ne spune Amalia Secară, dispecer-șef la T.U.G. București. Mergeam rătăciti în mulțime, ca într-o pădure, dar fără urmă de frică, înspre o lință în care aveam deplină încredere. Vedeam panouri uriașe, steaguri, eșarfe, stegulețe... Pe toate scria: „Trăiască 1 Mai!” Nu puteam intelege cum poate să trăiască o zi... mai mult decât o zi? Miine nu va mai fi 1 Mai, îmi ziceam, e o greșeală, nu e logic... Acum, cînd vîd pe pionieri, mă întreb dacă ei înțeleg mai bine decât mine, la vîrstă lor, viața unei sărbători. Dar 1 Mai trăiește, în țara noastră are 77 de ani, va trece peste veacuri, e o urare adecvată. Destinul acestei sărbători include însuși destinul omenirii muncitoare. Se vor întâlni mereu, într-un triunghi cu primăvara, transferîndu-și reciproc valorile: forța, noblețea, frumusețea.

Pionierii anului 1949 sînt acum la startul unei noi demonstrații. Risipiți geografic, pe un larg spectru profesional, de la fierarul betonist Gheorghe N. Gheorghe din Cerna-Vodă pînă la doctorul docent Prîsăcă Silviu din Iași, de la țesătoreasa Romășcanu Valeria din Buhuși la biologul Sotnicu Sandu de la Tg. Mureș, și alții din falanga celor 500, a căror urmă n-am depistat-o, ei sînt osmoza intimă dintre destinul lor și cel al patriei, al orînduirii socialiste, o dată cu care au crescut și s-au maturizat, căreia îi datorează ieșirea la lumină, afirmarea în cîmpul vieții sociale, și cu care vor merge înainte într-o indisolubilă contopire de aspirații.

I-am întors:

— Ce sentimente vă trezește acum această sărbătoare, cînd și cum s-a conturat?

— În ce mă privește — spune un alt pionier al anului 1949, inginerul Traian Zineă, director adjunct pe un santier de prefabricate — sînt nevoia acestei zile, e o întîlnire de un fel special la care n-as putea renunța și cred că un an în care n-aș ieși la demonstrație mi s-ar părea nelchelat sau nelnceput, o anomalie.

E ca un gong pe care îl simt vibrînd în toată ființa mea, știu că e înregistrat de miliarde de oameni în același timp ca și cum ar lavi meridianele planetei și simt că nu pot pleca... din ajun, la iarbă verde.

E împede că nu spectacolul ca a-tare mă atrage ci altceva mai personal și mai profund, ceva asemănător cu nevoia pe care o simte un adolescent de a se măsura și cîntări. Această mulțime, lund simbolic în stăpînire totul îmi arată în același timp și cît sînt de mic și cît sînt de mare: întreaga ei conștiință se află în conștiința mea, a omului mărunț pierdut undeva în mijlocul săvului viu al unei omeniri care a luat deplină cunoștință de drepturile sale și de obligațiile față de sine.

Dimensiunile morale ale acestei zile mă ajută să depistez dintr-o dată și mai precis decât oricînd tot ceea ce este uriaș și invincibil în mine și în toți cei ce mă înconjoară.

lare, un panou uriaș ce masca niște gîrîmături pe lângă Piața. Unirii eram în școala profesională, descoperirea sensurilor acestei zile am făcut-o învățînd „Internationala”. Vedeam lumea împărțită net în două etaje. Întreaga dinamică a luptei o înțelegeam atunci la modul evocării etajului de trîntori de către „oropsiții” vieții. Trăiam ideea luptei între două tabere perfect demarcate, aflata față în față, despărțite printr-o graniță aproape fizică. Ce am dobîndit între timp?

Ideea că această graniță trece adesea prin tine însuși, că terenul luptei pentru afirmarea idealurilor sociale e lângă tine, la îndemîna ta, că înainte de toate această luptă se dă pe planul propriei conștiințe, că e una din cele mai grele bătălii, cea pentru autoperfectinare.

Zdrobirea „balaurului”, evacuarea „etajului” este un pas grandios, dar primul pas... Văd această zi de 1 Mai ca pe o expresie sărbătorească a datoriei pe care ne-am asumat-o, de a sprijini destinul uman, de a sădi pe

OM drept falnic, în sîntul a cărui depînă stăpînire nu ține depinde de cît de luptă sa și solidaritatea tuturor.

Solidaritatea

Ioana Stamate, laborantă — metalurgistă, 28 de ani:

— Avansezi în coloană, în mijlocul a lor tîi, cînti, scandezi în cor cu toți, vorbești cu sentimentul unei întîlniri anuale de familie. Dar este cu neputință ca în zarva atocuprînzătoare să nu te adiești în tine, măcar cîteva clipe. De unde bucuria acestei zile? Cred că din confruntarea cu răspunderea uriașă ce îți revine și căreia îi faci față, o înțelegi și ții-o asumi. Este sentimentul care îți dă calitatea și forța de a te simți solidar.

Solidaritatea vine din prețuirea tovarășului tău de muncă, de luptă, dar acoperirea acestui sentiment ții-o dă, în același timp, prețuirea propriei tale valori, conștiința că o ai și poți să i-o dăruiești.

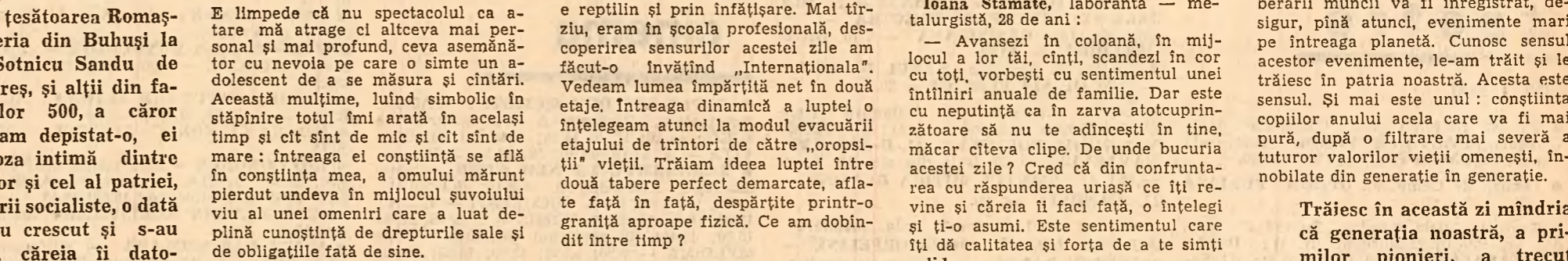
De aceea, ideea valorii tale creatoare, a valorii colectivului din care faci parte, a poporului tău, în ultimă instanță, este corolarul firesc, garanția solidarității pe care cu inima deschisă o vedem clamată de toate simbolurile zilei de 1 Mai. În acest sens, sprijiniți pe biruințele și per-

spectivale noastre, ale poporului nostru călăuzit de comunisti, răspundem tuturor chemărilor internaționaliste ale zilei de 1 Mai cu cea mai vibrantă mîndrie patriotică.

Lîngă noi, acum, în febra primului lor 1 Mai, se mișcă pionierii anului 1967. E cert că ei ca maturii vor priveghea defilarea nepoților nostri, pionierii erei comuniste. Istoria eliberării muncii va fi înregistrat, desigur, pînă atunci, evenimentele mari pe întreaga planetă. Cunosce sensul acestor evenimente, le-am trăit și le trăiesc în patria noastră. Acesta este sensul. Și mai este unul: conștiința copiilor anului acela care va fi mai pură, după o filtrare mai severă a tuturor valorilor vieții omenești, înnobilate din generație în generație.

Trăiesc în această zi mîndria că generația noastră, a primilor pionieri, a trecut printr-unul din cele mai importante filtre pentru epurarea rezidurilor...

Pășim pragul unui nou 1 Mai și — oricît de veterani ai momentului am fi — simțim, undeva, cu cea mai tînbără parte a inimii noastre, traectoria invincibilă a marii sărbători a muncii. E drumul său, spre victoria deplină, spre imprimăvătarea vieții întregii omeniri, întocmai cum, pe pămîntul patriei noastre, coloana cîtorva generații — pornită acum 77 de ani — își împinge, iată, an de an, pionierii spre miczul acelei primăveri care îi va consacra pe deplin victoria și care se numește Comunism.

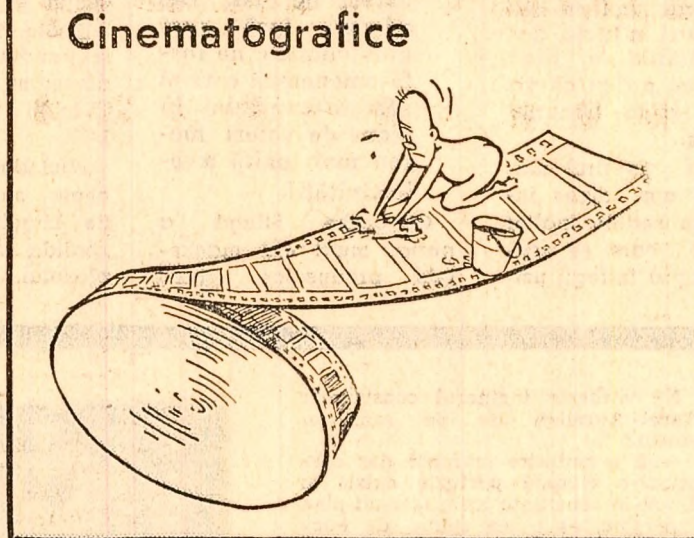
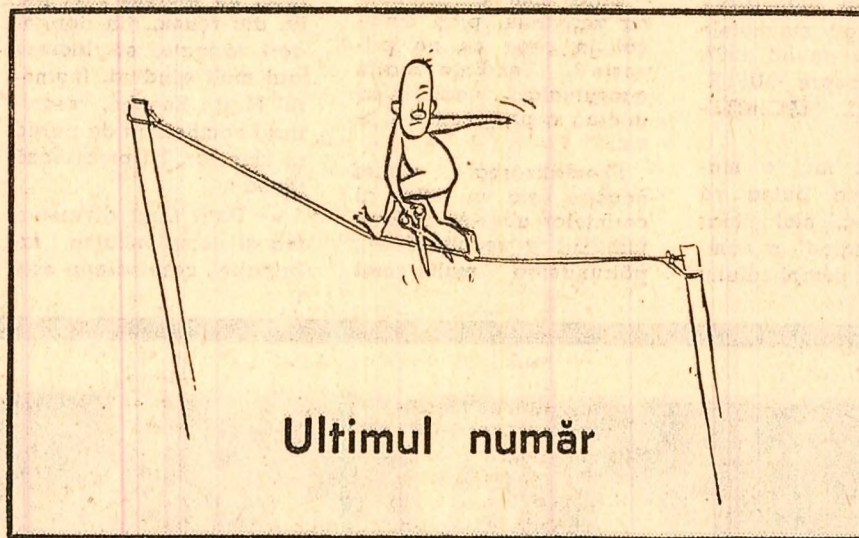
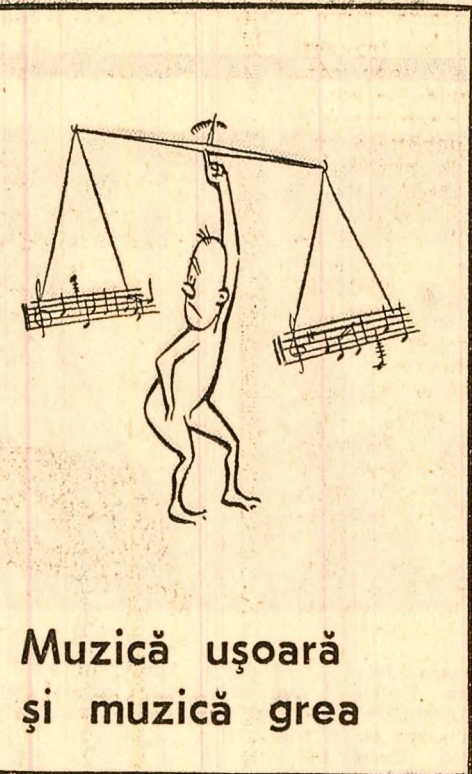
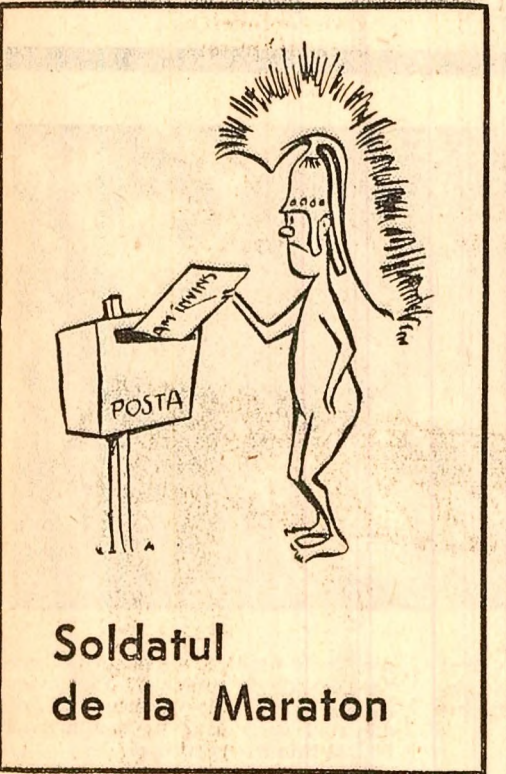
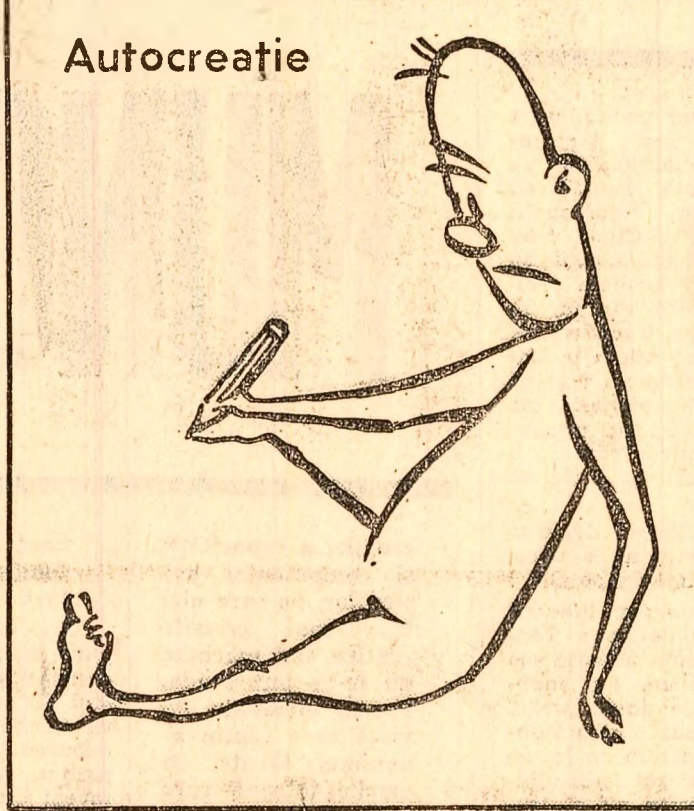
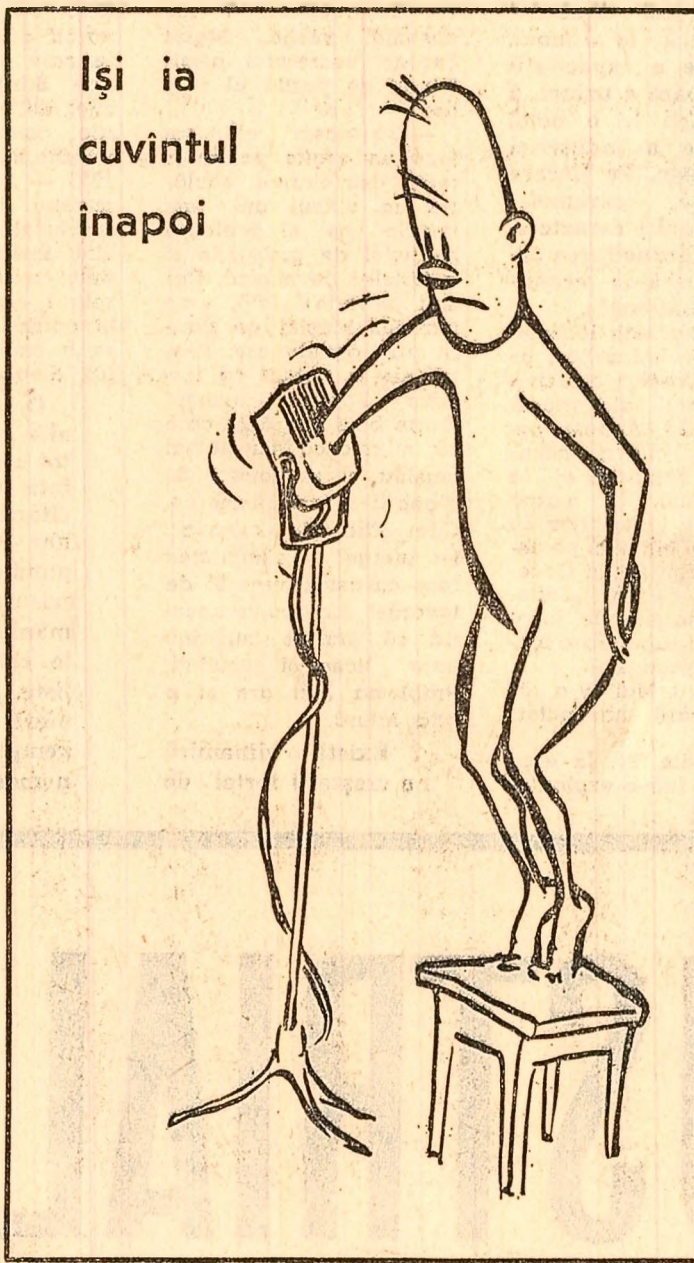
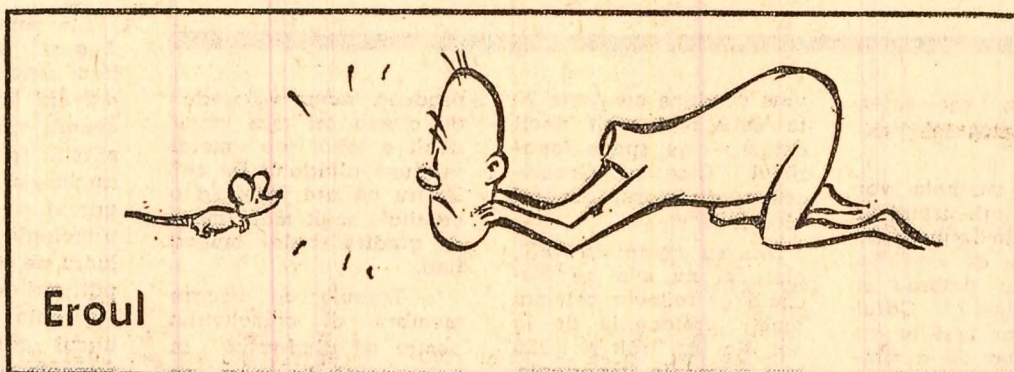
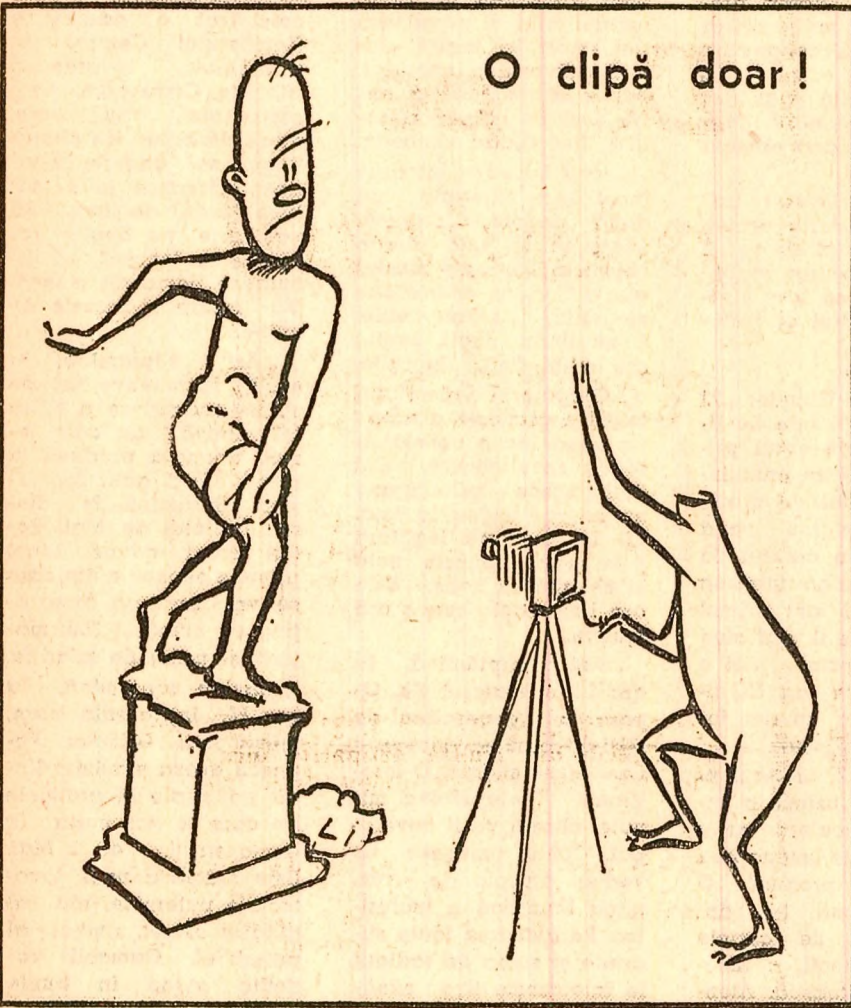
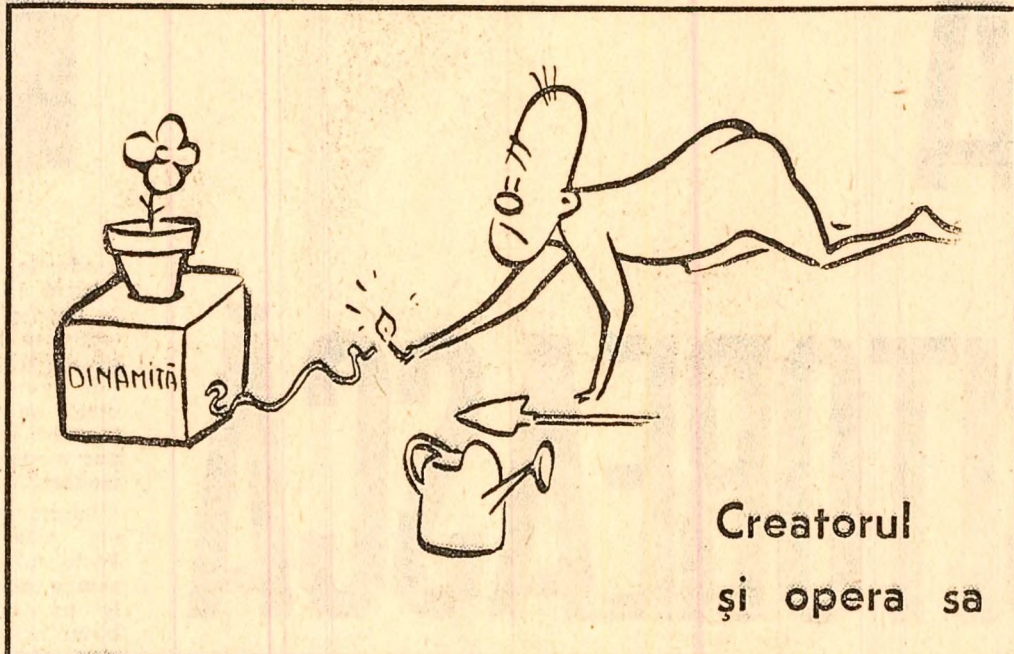
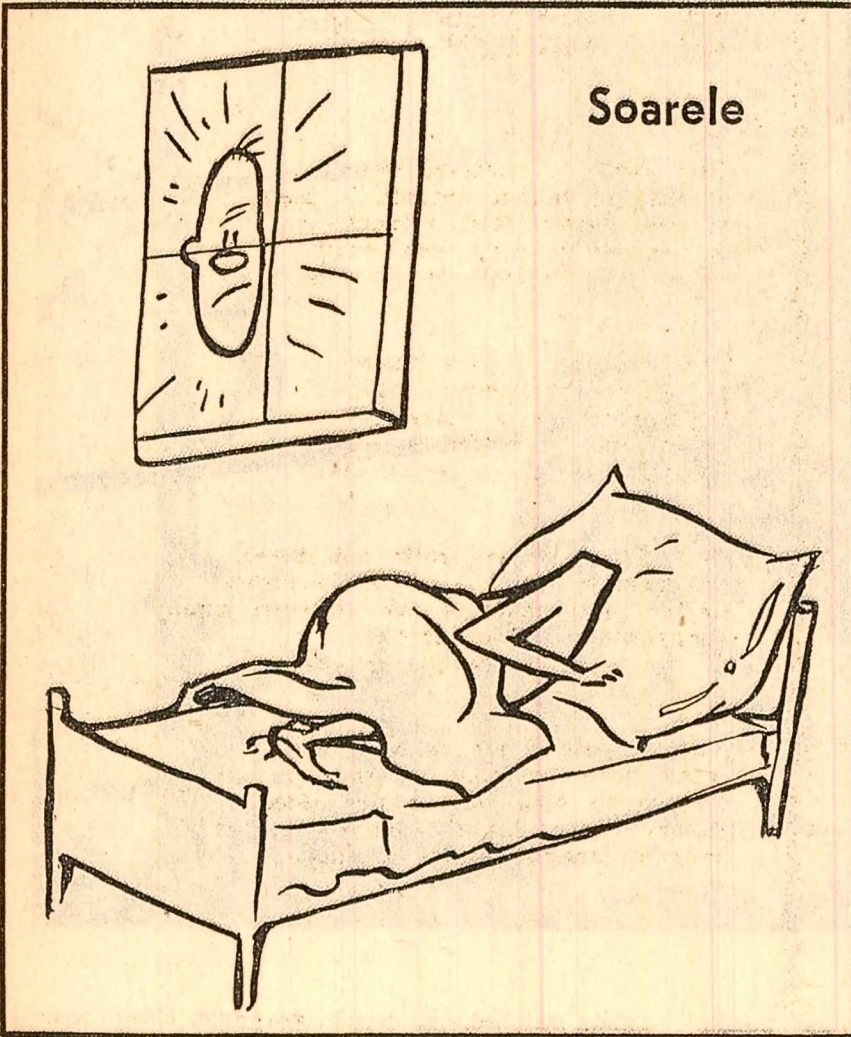
Balaurul și etajul

Ne vorbește Tudorache Singer, șef de atelier la Flamura Rosie.

— Aveam 10 ani la prima defl-

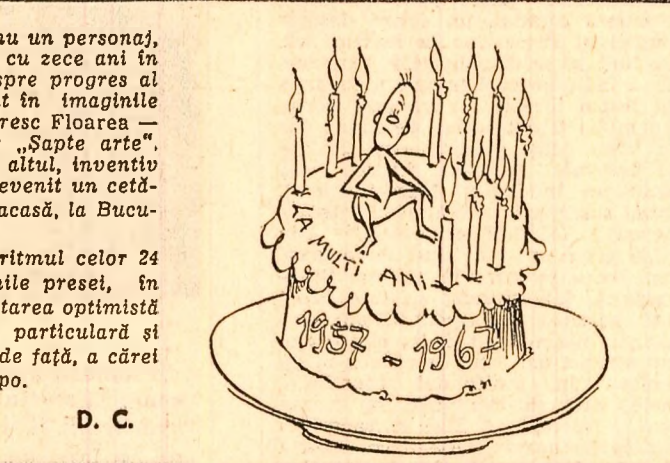
Ion POPESCU GOPO

EROUL „SCURTEI ISTORII“ ÎN IPOSTAZE NOI

„Omuluț” lui Gopo — cine nu-l știe? — este nu un desen, ci o idee, nu un personaj, ci un simbol, o imagine esențială a Omului însuși. L-am văzut — exact cu zece ani în urmă — refăcând în cele opt minute ale filmului „Scurtă istorie” drumul spre progres al umanității. O evocare emoționantă, dincolo de filozofia și umorul concentrat în imaginile ei, prin generozitatea optimistă a finalului: Omul plantând pe un alt corp ceres floarea — mesajul bucuriei de a trăi a pămintenilor. Au urmat alte scurte istorii: „Saple arte”, „Homo sapiens”, apoi „Allo, allo!” — și Omulețul, mereu același deși mereu altul, inventiv și plin de curiozitate, cu farmecul său ingenios nesăturat de... celebritate, a devenit un cetățean al lumii, acreditat ca atare și de numeroase premii pe care le-a adunat, la București, după participarea sa la mari festivaluri internaționale.

Idee și simbol, eroul „Scurtei istorii” se materializează nu numai în ritmul celor 24 de imagini pe secundă ale proiectiei cinematografice. Îi întâlnim în paginile presei, în ipostaze diferite, exprimând — cu umorul original al autorului său — confruntarea optimistă a Omului cu realitatea, într-un limbaj plastic care adeseori are elocvența particulară și plină de miez a spiritului popular. Așa apare și în intruchipările din pagina de față, a cărei apariție coincide cu jubileul unui deceniu de existență a Omulețului lui Gopo.

Primăvara socialistă a României

(Urmare din pag. 1)

tatea aceasta, stătează aceasta unică dintre vis și împlinire, n-avea să scadă ori să se retragă ca o apă. Din contră, avea să crească și să se întărească, într-o desfășurare din ce în ce mai profundă și mai largă, ca într-o desfășurare de nori și de însoțiri, de învățări mari și înalte, lângă care stă, drept și neînfriț, Omul secolului 20, eliberat și eliberator...

Și la noi, în străvechea și minora noastră Românie, tot așa a fost, tot așa au decurs lucrurile, ca într-o urinare încetată și greoaie, ca într-o desfășurare de ridicări din ce în ce mai multe și mai ferme, spre libertatea de azi. Și-nceputurile, semnele acestor ridicări au fost incerte, neșisite, ca peste tot în lume. A trebuit să treacă ani mulți și zile multe până când să ieșim și noi deasupra tuturor vicisitudinilor, deasupra tuturor opresiunilor naționale și sociale, fiindcă așa a fost la noi, mai mult decât în alte țări — cei care ne-au călcat în picioare, ne-au luat și avuțiile, ne-au băgat mina în traistă, până la cot, ne-au făcut și ne-au exploatat. Și-a trebuit mereu să stăm în fața crivelor, să tragem cu săgeata și cu sulita, cu flinta și cu tunul, în ciocoi și-n năvălitori. Și-am lăsat și noi pe drumul nostru ani de sânge și de foc — 1774 și 1848, 1877 și 1907, 1918 și 1929, 1933 și 1944 — ani de hotărâți semne de neuitat, dovezi incontestabile ale dragostei neîmurmurate pe care am nutrit-o și-o nutrim față de viață și față de libertate. Realitatea românească are, după cum ținem să o constata, un trecut și o tradiție — puterea dăinuirii noastre pe melașurile acestea este, poate, un miracol — dar n-a atins inflorescența maximă decât astăzi, prin socialism, prin ridicarea din temelii aproape a unei noi țări, corespunzătoare cu sufletul nostru setos de lumină. De aceea în România noastră socialistă, țară liberă între țări libere, mai mindră și mai frumoasă decât oricând, crește și înflorește toate, pe crengile din ce în ce mai înalte ale izbinzilor noastre...

La noi, astăzi, incertitudinile au devenit certitudini, visurile au devenit și devin realități, într-o proporție din ce în ce mai mare, mereu mai cuprinzătoare. Și-nărăznea și curajul, îndrăzneala creatoare și curajul civic nu își mai rup arinile în hăitșurile închistărilor. Nu există flori pe toate străzile, ba pe alocuri mai există și mai zgomot și molaș. Mai avem încă mult de muncit — o stim și noi — pentru îndreptarea tuturor denivelărilor, pentru înălțarea continuă a marelui lăcaș al socialismului. Dar o vom face, vom munci — cu mai multă pricepere, vom îngropa în amintire alte și alte maidane și vom înălța, lângă cele de azi, alte și alte bastioane ale vieții noi — fabricii și combinate, mai multe și mai mari. Planurile noastre și sindurile noastre — tot ce năzuim noi — este realitate nouă în plină desfășurare. Au drept garanție a realizării respectului real și pretutindea reală a muncii și a Omului, a cinstei și a omniei, și unitatea fierbinte dintre partidul conducător și popor. Aceasta înseamnă durabilitate și trănicie. Înseamnă participare efectivă, a unui popor întreg, la munca de construcție a noi orândurii. Numai în felul acesta se explică de deplin dinamismul societății românești de astăzi.

Partidul, conducătorul nostru în-drăznet și înțelept, ne arată că în-drăznetul pentru tot ce facem — începând cu înălțarea bobului de ardei și terminând cu împodobirea cu steguri a celor mai înalte și mai grele construcții — este a noastră, a tuturor, apasă pe umerii din ce în ce mai numeroși și mai puternici, mai fermi. Dar nu-i o povară pentru nimeni, fiindcă fruntea celor care duc această muncă, fruntea întregului popor român, stă dreaptă și se mentine. La noi, astăzi, înalțea și deasupra vieții, ar ca niste vâblă primăvăratică bucuria și încrederea, merg cu noi la muncă, la parte la mișturile și la manifestările noastre...

În fiecare an, după ce crapă mugurii de cerneală, pe toate crengile și în toate grădini, după ce primăvara încălzește globul cu un brțu fantastic, de flori și de smarald — noi, românii înălțăm în zare, în cinstea muncii și a eliberării Omului, steaguri mari de lumină.

teatre

LUNI 1 MAI

- Teatrul Național „I. L. Caragiale” (sala Comedia): RĂZVAN ȘI VIDRA — 19,30 (sala Studio); DOMNII GLEMBAY — 19,30.
- Teatrul de Comedie: OPINIA PUBLICĂ — 20.
- Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (sala din Bd. Șchiu Măgureanu nr. 1): D-ALE CĂRNAVALULUI — 20 (sala din str. Al. Sahia nr. 76 A); CANDIDA — 20.
- Teatrul „C. I. Nottara” (sala Magheru): ACEST ANIMAL CIUDAT — 19,30 (sala Studio); ABSENȚA UNUI VIOLONCEL — 20.
- Teatrul Mic: RICHARD AL II-LEA — 19,30.
- Teatrul evreiesc de stat: VIOARA LUI STEMPENIU — 20.
- Teatrul satiric-muzical „C. Tănase” (sala Savoy): PARADA REVISTEI — 19,30 (sala Victoria); COLIBRI MUSIC-HALL — 19,30.
- Cercul de stat: CAVALCADA CURAJULUI — 16; 19,30.

MARTI 2 MAI

- Teatrul de Operă și Balet: AIDA — 19.
- Teatrul de stat de operă: LOGODNICUL DIN LUNĂ — 19,30.

- Teatrul Național „I. L. Caragiale” (sala Comedia): O FEMEIE CU BANI — 11, DIN JALE SE ÎNTRUPEAZĂ ELECTRA — 19 (sala Studio); CASTILIANA — 10, DINU FĂTURICĂ — 19,30.
- Teatrul de Comedie: CAPUL DE RĂTOI — 10,30, OPINIA PUBLICĂ — 20.
- Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (sala din Bd. Șchiu Măgureanu nr. 1): UN TRAMVAI NUMIT DORINȚĂ — 11, D-ALE CĂRNAVALULUI — 20 (sala din str. Al. Sahia nr. 76 A); SFINTUL MITICĂ BLAJINU — 11, CANDIDA — 20.
- Teatrul „C. I. Nottara” (sala Magheru): AU FOST ODATĂ... DOUĂ ORFELINE — 10, PETRU RAREȘ — 19,30 (sala Studio); SCAUNELE — 10,30, SONET PENTRU O PĂPUȘĂ — 16, ABSENȚA UNUI VIOLONCEL — 20.
- Teatrul Mic: INCIDENT LA VICHY — 19,30.
- Teatrul evreiesc de stat: VIOARA LUI STEMPENIU — 20.
- Teatrul „Tândărică” (sala din Calea Victoriei): TIGRIȘORUL PETRE — 11.
- Teatrul satiric-muzical „C. Tănase” (sala Savoy): HORIA ȘI RADU ÎȘI ASUMĂ RISUL — 20 (sala Victoria); COLIBRI MUSIC-HALL — 11; 19,30.
- Ansamblul artistic al Ununii Generale a Sindicatelor: MAGISTRALA TINERETII — 18.
- Cercul de stat: CAVALCADA CURAJULUI — 10; 16; 19,30.

cinema

PROGRAM PENTRU COPII: DOINA — 9; 10.

- UNCHIUL MEU: DOINA — 11,15; 13,45; 16,15; 18,45; 21,15.
- WEEK-END LA ZUYDCOOTE — cinematiscop: AURORA — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
- SECHESTRATUL DIN ALTONA: VICTORIA — 9; 11,15; 13,30; 16.
- MOARA CU NOROC: VICTORIA — 18,30; 20,45.
- RIO CONCHOS — cinematiscop MUNCA — 9,30; 11,45; DACIA (completează Acul) — 8,45—15,45 în continuare; 18,15; 20,45.
- FANTOMA DIN MORISVILLE: MUNCA 17; 19.
- VIATA PARTICULARĂ — cinematiscop: FLACĂRA — 10; 12, Grădina „Tomis” (Calea Văcărești nr. 21) — 19,45.
- BUCĂTĂREASA: FLACĂRA — 17,15; 19,15, ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE (completează Pe urmele lui 1907) — 10; 15; 18; 20.
- MOSILOS (completează De la atom la cristă) — 18; 18,15; 20,30.
- FALSTAFF — cinematiscop: FLOREASCA — 9; 11,15; 13,30; 16.
- STRĂINUL — cinematiscop (ambele seri): FLOREASCA — 18,30.
- CĂSĂTORIE ÎN STIL ITALIAN: LUMINA — 9; 11; 13; 15; 17.
- PĂDUREA SPINZURATILOR cinematiscop (ambele seri): LUMINA — 19.
- BUMERANGUL — cinematiscop: GIULEȘTI (completează Petrol) — 15,30; 18; 20,30.
- OȘPETI DE IARNĂ — MAMA LUI ADRIAN ÎN TAINELE MUZEULUI — FABRICA DE ÎMPACHETAT FUM — TENSIUNE ÎNALTĂ LA BECHET — ISTORIA UNUI MANUSCRIS — VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT AI R. P. BULGARIE ÎN REPUBLICA SOCIALIA-

„Omuluț” lui Gopo — cine nu-l știe? — este nu un desen, ci o idee, nu un personaj, ci un simbol, o imagine esențială a Omului însuși. L-am văzut — exact cu zece ani în urmă — refăcând în cele opt minute ale filmului „Scurtă istorie” drumul spre progres al umanității. O evocare emoționantă, dincolo de filozofia și umorul concentrat în imaginile ei, prin generozitatea optimistă a finalului: Omul plantând pe un alt corp ceres floarea — mesajul bucuriei de a trăi a pămintenilor. Au urmat alte scurte istorii: „Saple arte”, „Homo sapiens”, apoi „Allo, allo!” — și Omulețul, mereu același deși mereu altul, inventiv și plin de curiozitate, cu farmecul său ingenios nesăturat de... celebritate, a devenit un cetățean al lumii, acreditat ca atare și de numeroase premii pe care le-a adunat, la București, după participarea sa la mari festivaluri internaționale.

Idee și simbol, eroul „Scurtei istorii” se materializează nu numai în ritmul celor 24 de imagini pe secundă ale proiectiei cinematografice. Îi întâlnim în paginile presei, în ipostaze diferite, exprimând — cu umorul original al autorului său — confruntarea optimistă a Omului cu realitatea, într-un limbaj plastic care adeseori are elocvența particulară și plină de miez a spiritului popular. Așa apare și în intruchipările din pagina de față, a cărei apariție coincide cu jubileul unui deceniu de existență a Omulețului lui Gopo.

LISTA ROMÂNIA: TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.

- MOMENTUL ADEVĂRULUI — cinematiscop: EXCELSIOR — 9,45; 12,15; 14,45; 17,30; 20, FEROVIAR — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,45; 21,15 (la ambele completează Vizita conducătorilor de partid și de stat ai R. P. Bulgaria în Republica Socialistă România), MODERN (completează Tinerete). A 45-a aniversare a U.T.C.) — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21.
- RELAXEAȚE-TE, DRAGA: GLORIA — 9; 11,15; 14; 16,15; 18,30; 20,45. MORIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30, 21 (la ambele completează Proiecte), FLAMURA (completează Co-moara din Panagjurist) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,30.
- ACEI OAMENI MINUNAȚI ÎN MAȘINILE LOR ZBURĂTOARE — cinematiscop: Grădina EXPOZITIA — 20.
- NU SINT DENM DE TINE: VITAN (completează Lăptele) — 15,30; 18; 20,30, la grădina — 20.
- DACHI — cinematiscop: BUZESTI (completează Pallady) — 15,30; 18; 20,30; la grădina — 20, PĂCEA (completează Arsură) — 11; 15,45; 18; 19,15.
- OMUL CARE L-A UCIS PE LIBERTY VALANCE: POPULAR (completează Succesul) — 15,30; 18; 20,30, COLENTINA (completează Autobiografia) — 15; 17,30; 20.
- DIMINEAȚA, DEVREME — cinematiscop: RAHOVA (completează Perspectiva în pictură) — 15,30; 18; 20,30.
- LENIN ÎN POLONIA — cinematiscop: VOLGA (completează „Dezvoltarea științei în România”) — 9,30; 11,45; 15,30; 18; 20,30.
- TRAGETI ÎN STANISLAS: DRUMUL SĂRII (completează Probleme) — 15,30; 18; 20.
- ÎNȚINIRE LA ISCHIA — cinematiscop: LIRA — 9,30; 11,30.

EVADARE ÎN TĂCERE: LIRA (completează Muntele) — 17,30; 19,30.

- MARILYN — cinematiscop: COTROCENI (completează Serisoare din Germania) — 9; 11.
- JOE LIMONADA: COTROCENI — 17,30; 19,30.
- THERESE DESQUEYROUX: UNIREA — 10; 12, la grădina — 20.
- PRIMUL AN DE CASNICIE: UNIREA (completează Umbra) — 18; 20.
- JANDĂRMUL DIN SAINT-TROPEZ: PROGRESUL — 10,30; 15,30.
- SĂRMÂNII FLĂCĂI: PROGRESUL (completează Adam și Eva) — 18; 20.
- JUANA GALLO: FERENTARI — 15,30; 18; 20,30.
- TUNELUL — cinematiscop: CRINGASA (completează Cosmonauții) — 15,30; 18; 20,15.
- COLIBA UNCHIULUI TOM — cinematiscop: VIITORUL — 10; 15; 18; 21.
- UN FILM CU O FATA FERMECĂTOARE: COSMOS (completează Cinci săptămâni în balon) — 11; 15,30; 18; 20,30.

tv

MARTI 2 MAI

18,00 — Pentru copii, „Oaspeți la căsuța primăverii”, 19,00 — Televizorul de seară, 19,30 — Varietăți pe pelușă, 19,50 — Tinerete, vîrstă a țării! Spectacol consacrat sărbătorii Zilei tineretului din Republica Socialistă România și a celei de-a 45-a aniversări a Ununii Tineretului Comunist, 22,45 — Televizorul de noapte.

Marin Preda a predat de curind Editurii pentru literatură cel de-al doilea volum al cunoscutului său roman „Moromeții”, al cărui prim volum a apărut în 1955.

Scriitorul reia istoria familiei țărănești pe care o duce pînă în zilele noastre. Publicăm în numărul de astăzi un fragment în care întîlnim pe Ilie Moromete, tatăl, și fiul său, Niculae Moromete, într-o împrejurare semnificativă pentru destinul celui din urmă.

tatăl și fiul

fragment din „MOROMEȚII” — volumul II de MARIN PREDĂ

Nu se știa de unde făcea el rost de cărți, fiindcă bani pentru ca să le cumpere nu cerea. (În general nu-l mai cerea nimic de multă vreme lui tăică-său). Însă era adevărat că se ducea după ele și preț de douăzeci de zile, cum povestea la un moment dat Moromete, cînd Niculae lipsi de acasă într-o sim-băță și reveni abia luni cu un pachet legat cu sfoară. „Unde ai fost, mă?” îl întrebă el cu neîncredere, ca și cînd s-ar fi ferit să nu-și închipuie cineva că el, tatăl, credea că din pricina aceluia pachet a lipsit el alina de-acasă. „În secul cu oameni”, răspuse Niculae fără să se uite la el și se întinse în prădor și adormi îndată. Era plin de praf de sus pînă jos și sandalele lui nici nu se mai cunoșteau de picioare. Moromete i le deslăcu de curele, i le trase și țîndu-l într-un deget în aer, strîmbîndu-se, se uită la chipul băiatului. „Să-l fi pus la o treabă, povesti el mai pe urmă, să se ducă să zicem numai pînă la gară, du-te Niculae cu căruța (nu pe jos!) ca nu mai avem sare în casă, mai bine țî-ai fi păstrat cuvintele în gură decît să-l spui, pe cită vreme așa... Cine știe pe cine o fi cunoscind el pe-aci prin satele astea de prin prejur, care la rîndul lor cine știe pe cine o fi cunoscind pe alții, că cită locmai pe la Popeșii-Palanga l-ar fi văzut cineva într-o zi. Mort era, știi cum mai mișcă nimic în ține, l-am și hîlnat, mă, tu, țata, Niculae, zice, ia și mălîncă țînt și pe urmă te culcă, dar cred că nici n-a înțeles, că tot dormea și numai așa s-a uitat la mine o dată. Al fi zic că s-a dus și el la bai, cum se duc băieții de seama lui colea la bancă și o fi dansat și el cu domnișoarele cum fac unii pînă la ziuă și se întorc dimineața, îi vezi descheiați la gît și cu pămînt nă-cit de nădușeală... rînd... Acuma ce e drept nici el nu arăta trist...”

— Erau în grădina sub dud și Moromete se așeză jos lîngă el cu țigareta în mînă. Multă vreme nu zise nimic, rămîndu-l liniștit în aceea poziție care parcă îi mădăra cu anii trupul anume pentru a nu vorbi dacă n-avea ce spune sau asculta pe celălalt de lîngă el dacă nu era singur, sau tăcea împreună cu el, dacă nici acela nu simțea nevoia să spună ceva. Dar tot așa stătea și cînd vorbea și din pricina asta, văzut de la distanță, era greu să știi, cînd erau mai mulți, care dintre ei vorbeau. Moromete avea cel mai mult aerul acesta că le spunea el ceva celorlalți, cum stătea jos cu

un picior sub el, celălalt ridicat, cu cotul sprijinit în genunchi și cu țigara în mînă iar mîna de la cot în jos lăsată spre pămînt ca o creangă a unui pom a cărui ne-mișcare vie o imprimăta.

— Felul cum se poartă un om are totuși rostul lui l, domnule, rusele el tăcerea într-o vreme, cu acel glas al lui de odinioară care promitea mari dezvăluiri, fără să-și dea seama, sau poate din-ducu-și dar prefăcîndu-se că nu observă că acum ceva suna în el nepotrivit.

O dată tot așa, vruse să vorbească în felul lui cunoscut și erau mulți oameni adunați și, fără nici o legătură, unul din el l-a intrerupt și i-a spus cu un dispreț zgometos: Taci, mă, din gură, Moromete, tu vorbești, care n-ai fost la moartea soră-ti? Moromete amuțise și cit mai stătuse acolo nu mai scoase un cuvînt. Ar fi putut să-i spună acela că nici el, care o injura și o trăgea pe mîsa de păr în mijlocul băștii, n-avea dreptul să vorbească, dar nu-l epusese nimic, mai stătuse acolo citva timp, apoi se ridicase și plecase. Nimeni nu băgase de seamă lipsa lui.

— Cu tine vorbesc, nu cu dudul ăsta, zise Moromete, văzînd că Niculae nu zice nimic.

— N-ai ce să vorbești cu mine, răspuse Niculae cu totul în treacă, aruncîndu-i tatălui o privire rapidă, de constatare, reluîndu-și apoi absorbit lectura.

— Te rog să mă crezi, continuă atunci Moromete, cu un glas de gîre și nu mai făcea decît să alegea cu ușurință lucrurile pe care avea să i le spună lui Niculae, te rog să mă crezi, repetă el, că sînt la curent cu tot și nu zic nimic. Sînt la curent cu chestiunea care devine cu fată lui Năstase, cu dudul pe la nean-tău Sandu, care așa e cum ai zis tu, nu mîri cită ai pe față și se prăpădi aci, din nimica, auzi l Nu-l călăcău at-lea mașini pe unde fusesi și îl călăcă în sat roata cărții trasă de niște prăpădiți de cai l Am stat și m-am uitat la tine, cum îl întrebai pe cel patru preoti pe care îi adusesse rudele lui Sandu, cum devine cu omul pe care îl îngroapă el, ca pe-ua cită și să pămînt peste el cu lopata. Și acum viu eu și te întreb: dumneața cauzi ceva pe lume l Ce?

Niculae nu răspuse, dădu foaia liniștit și de plăcerea lecturii se foi pe pămînt să-și așeze mai bine trupul lungit și ca nu cumva să-l sticle vreun zgomet din afară, gîscol cuiva, își acoperi cu podul palmelor obrazii și, în ac-

Desen de Iulian OLARIU

cfm. îl lovea, îl învîrtea prin aer și îl dăruia: fire-ai al draccu... Fire-ai al draccu... Cînele a sche-lăit el cit a sche-lăit, dar, pe urmă, a început să sară la om, cu ochii roșii, turbat, pînă a murit cu capul plin de sînge.

— Cîi își ținea Niculae urechile acoperite cu palmele, tot auzi glasul acestui om și își ridică fruntea.

— Ți-am pus o întrebare, zise Moromete.

— Ce întrebare? A, da l Să știi, zise Niculae, că asta nu te privește.

— Asta, zise și Moromete, e cel mai lesne să-mi spui că nu mă privește.

— Și cel mai greu care e?

— Cel mai greu e să-mi răspunzi.

— De ce?

— Păi, fiindcă nici tu nu știi.

Niculae se posomorî. Răspunde cu o voce trîntă și îndepărtată, rîstînd cartea, să găsească locul de unde se întrepruse:

— Parcă dacă o să-ți spun o să înțelegi tu mai mult de-o grămadă.

— Spune tu, zise Moromete liniștit și vedem noi cine înțelege mai bine și cine nu.

— Bine, zise Niculae, îți spun, dar cu o condiție, dacă n-o să înțelegi, să nu-mi cari să-ți explic și să-și vadă fiecare de treburile lui.

— El, spunea, acceptă Moromete. Urmă o nouă tăcere, după care Niculae deodată declară:

— Eu îmi caut eu meu.

Moromete se uită în altă parte. Era limpede că în ciuda simplității cuvintelor, totuși nu înțelegea. Uitase însă că în acest caz trebuia să se ridice și să plece.

— În căutarea de care zici, spune el în cele din urmă, ai în vedere că mi-a spus Aristide că acum după război dat fiind că mulți învățători au murit pe front cu trei clase de școală normală cum ai tu, poți să îi învîțător suplinitor aci în sat, și examenele alelalte le dai aci încoace. Ai casă, ai masă aceluia, te duci la școală acolo și pentru diplomă stai și înveți liniștit. Și leaia țî merge, nu mai ai nevoie de nimeni.

Era cumva o declarație de vinovăție că atî timp cit avuse nevoie, el, tatăl, nu-l ajutase? Niculae se întoarse la carte decît să-și vadă de citit și spuse:

— Și-asa nu mai am nevoie de nimeni!

— Asta nu se poate, zise Moromete, cu cine o să trăiești?

— Cu nimeni, zise Niculae. O să mă duc în pustie, și de-aceia o să mă întorc și o să propovăduiesc.

Moromete se uită la el cu atenție. Ce era asta? Nu cumva Sandu se întoarse de pe front adven-tist și îl făcuse și pe Niculae să creadă? Mulți băieți se tinuseră bine pe-acolo, dar o dată întorsă acasă îi apucase frica de groză-viile la care luaseră parte și că-zuseră într-o doagă. Cartea aceea pe care o citea acum Niculae nu era cumva o carte adventistă? Moromete întinse mîna și o întorse să vadă ce scria pe copertă.

— Crezi că ai să înțelegi din titlu ce-am spus eu? exclamă Niculae batjocoritor. Mai bine ține-te de cuvînt și lasă-mă să citesc.

— U-manism, citi Moromete lă-sîndu-se în voia sunetului cuvîntului, în speranța că în felul acesta i se va dezvălui poate și înțeleul, u-manism, repetă el, în gîndirea secolului...

După care rămase tăcut, nu mai citi ce mai era încă acolo, fără să-și ia însă ochii de pe carte, se vedea că nu mai înțelegea restul nici măcar să-l pronunțe.

— Adică cum l exclamă el îndignat.

Adică ce vroia să spună aici că există cuvinte pe care le folosesc oamenii și el nu le înțelege? Acolo la el în grădina, sub dud?

— Aici, reluă Moromete, spune că trebuie să te duci în pustie și să propovăduiești? Ce să propovăduiești, exclamă el redovenind stăpîn pe situație, dar cu o alarmă și în același timp cu o amenințare în glas. Ce să propovăduiești, Niculae, crezi că nu e lumea plină de propovăduitori? Numai la noi în sat sînt vreo șaptesprezece, să-l auzi ce spun și cum stau și se adună într-o casă cu lumînările în mîni și cită după o carte de-a lor. Dar alde Busuioac, care e un fel de șef, nici nu știe să citească l Dar el stă cu cartea în mînă și se uită în ea? Adăugă Moromete subliniind comedia cu sprîncenele.

— Busuioac e pocăit, nu adven-tist, zise Niculae.

— Tot așa e, zise Moromete, văz că-l știi!

— Și ce dacă îi știi?

— Nimic, zic și eu, te întreb despre ce vroia tu să propovăduiești.

— În nici un caz despre religie. Nu? Atunci despre ce?

— Ți-am arătat că nu înțelegi, zise Niculae liniștit și îi făcu tatălui său semn să se ducă de-acolo, adăugînd că altfel, dacă mai stă și o să-i spună mai departe cuvînt pe care el nu le pricepe și n-o să-l explice ce înseamnă, o să moară de poftă să aile și n-o să aibă cum. Mai bine să rînească la cai, fiindcă la asta se pricepe, s-au dus vremurile alea cînd stătea cu el și îi explica...

— S-au dus? murmură Moromete cu o slabă neaconvingere.

— Da, s-au dus, afirmă cu țîrle Niculae. Și după cîteva clipe adăugă de parcă i-ar fi fost milă să-l lase pe tăică-său chiar de să-l înținerie: Nu mai e nici-o speranță cu voi l Asta vorbeam și cu bietu' nea Sandu, cum putu mă, ziceu, Cloroșbulîngă, alde socru-meu, să nu te mai lase la școală? Că îmi scria țîta că vă merge mai bine ca niciodată. Și eu zic, păi teama e-asta, nea Sandu, că dacă ne-ar fi mers rău ar fi făcut orice ca să termin școala, pe cită vreme așa, cînd a început să trăiască bine, a sculptat pe carte. La ce mai trebuie cartea dacă trăiești bine!

— Și nu e așa? zise Moromete cu o mică energie de protest, mai degrabă vrînd să-l împiedice pe fiu să-l dea înainte în felul cum începuse decît că credea că adevărat că făcuse bine oprîndu-l să învețe. Spune și tu, nu e așa? Din moment ce trăiești bine, la ce-i mai trebuie cartea?

Vroia să-l înfunde sau să zădă de la el răspunsuri mari? Niculae îl fulgeră cu privirea ochilor lui redoveniți limpez:

— Și viemii trăiesc bine, zise el scuturînd în același timp din cap ca și cînd ar fi vrut să alunge astfel beția pe care o simțea pronunțînd aceste cuvînt pe care se vedea că le credea teribile.

Dar n-avea decît să le îndure tatăl dacă îi plăcea să aile ce gîndea el, Niculae, despre faptele lui trecute. Moromete însă se ridică și plecă destul de multumit. Nu putea fi încă vorba de o apropiere, dar tot altăse ceva care îl liniștea, băiatul nu-l purta pînă din pricina școlii întrepruse oricît vorbe ar fi spus el că așa și pe dincolo l bine că îl plăcea mai departe cartea, fiindcă nu se poate să nu-l ispitescă pe el faptul să fie învățător suplinitor și să-și dea pe urmă examenele. Nu vruse el asta de cînd era mic? l să ajungă învățător plin!

Visez o floare

Visez mereu o călătoare floare, cu rădăcini subțiri, vibrînd în mers, cu cinci petale dulci, turburătoare, cu frunzele ca niște aripi verzi, visînd prin fantezie ca un vers.

Dacă văzduhul fărăi e flîntul pe care să-l colinde l-a ales, se imprimăvărează renăscutul argint fluid al apelor pe scutul Carpaților — pin-la fertilul șes.

Cînd floarea zboară peste noi, atunci un murmur vegetal, un cor de plante, trecînd prin crengi ca prin gîtlejuri lungi, atinge sunetele dominante de cor uman, în reunite munci.

Visez această floare ca pe-o rimă la un poem în relief, imens; și-n clipele cînd totul prinde sens, o văd, în zbor planat, cum se imprimă pe cerul nostru, floarea unanimă.

Grigore HAGIU

De pe pămîntul românesc

Se-nvolbură în aer triunghiuri de cocoare, culeșul nu-și mai rabdă semințele în lut, fîntînile-și destupă curatele isvoare, plînează-n pomi și arbori culorile tăcut.

Întinerire vastă, cuprinde-ne, adîncă, înveșmîntate cîmpuri cu grîne, ierburî moi, și cîntecul din frunza netipărită încă minunea să-și reverse îmbogățită-n noi.

Te însoțește, suflet, cu primăvara-n praguri și bucură-te, mină, de harul tău deplin, în fiecare clipă visează țara steaguri, să ne boltească cerul un anotimp senin.

Cînd fiecare lucru pe tîne-nții te cere și-o proaspătă-nflorire te vrea neincetă, fii, inimă, de-a pururi căldură și putere, adeverește lumii conturu-adevărat.

Te-ncearcă, primăvară, de floare și de roadă, grăbindu-ți lunecarea din crugul tău cereș, i-e dat privirii noastre sporită să te vadă de pe pămîntul fărăi de vatră, românesc.

Desen de Traian VASAI

1 MAI 1967 PE

Sărbătoarea solidarității omernirii muncitoare găsește în acest an forțele revoluționare, forțele antiimperialiste de pe toate continentele în plin asalt în lupta pentru democrație, libertate, pace și socialism, pentru asigu-

rarea unei vieți mai bune celor ce muncesc. Popoarele care făuresc orânduirea nouă, socialistă, înfățișează lumii imaginea măreață a activității lor constructive, a remarcabilelor victorii do-

bîndite pe frontul muncii creatoare — în dezvoltarea potențialului lor economic și tehnico-științific, în înflorirea culturii și ridicarea nivelului de trai al maselor — victorii care contribuie la întărirea continuă a sis-

temului mondial socialist, la sporirea prestigiului și influenței sale în lume. Clasa muncitoare, oamenii muncii din țările capitaliste sărbătoresc acest 1 Mai sub semnul unor mari bătălii împotriva

exploatării și asupririi, împotriva ofensivei monopolurilor și a reacțiunii, pentru apărarea drepturilor și intereselor vitale ale celor ce muncesc, pentru progres social. Prigoana antimuncitorească și antidemocratică dezlănțuită într-un șir de

Munca eliberată de exploatare clădește lumea nouă

Proletariatul poluri,

HANOI

Neclintiți, de neînfrînt, fac să rodească mai departe pămîntul țării

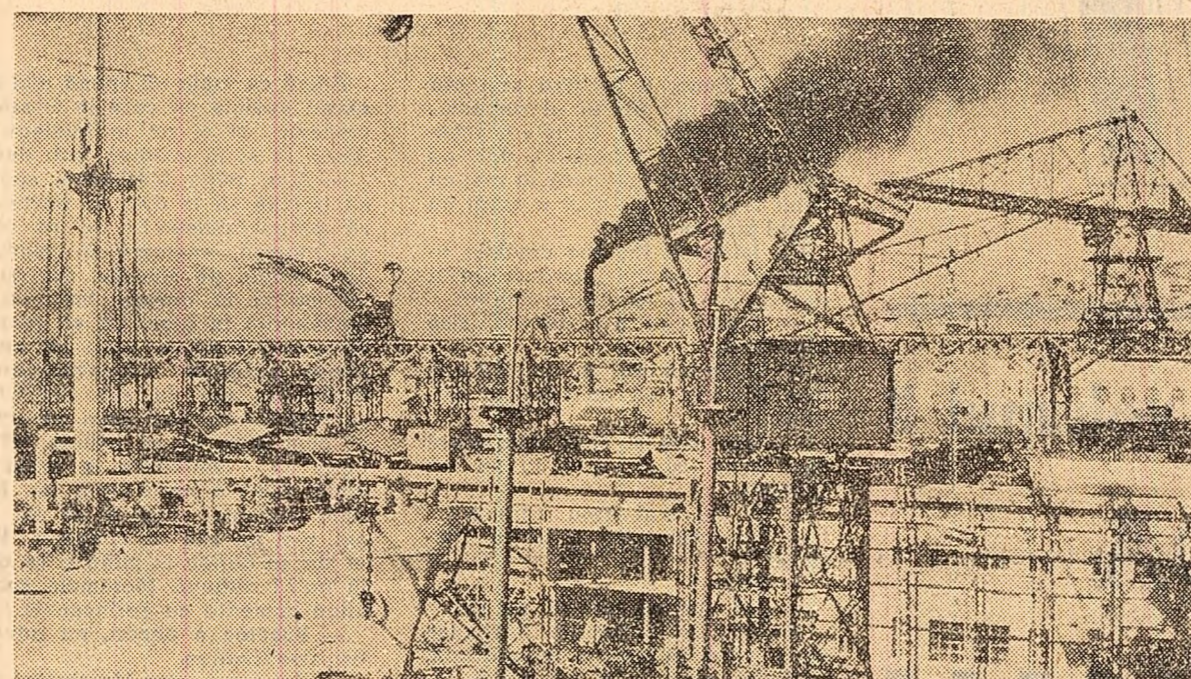
agricolă, a fost atacată în raidul de duminică de trei ori la rând. Bombe explozive și bombe cu bile deasupra unui saf de circa o mie de locuitori, unde prin tradiție casele și acoperișurile ridicate din materiale ușoare, sînt construite una lângă alta. Te înclini cu respect în fața acestor oameni alți de greu încercați, care-ți vorbesc cu demnitate și stăpînire de sine. În timp ce-ai ascult pe Kieu Zoon Hien, capul unei familii de șese persoane, ai cărei cămin a fost pulverizat în câteva clipe, mă gîndesc cît de zadarnică sînt încercările agresorilor, crimele și atrocitățile prin care urmăresc să demoralizeze și să frîngă voința de luptă a poporului vietnamez.

Adrian IONESCU

MOSCOVA

Victorii pașnice în anul semi-centenarului

De ani în șir consemnez în corespondențele mele realizările popoarelor sovietice în dezvoltarea economică, științifică, culturală, în toate domeniile vieții sociale. Am fost martor al memorabilului moment în care omul, cu inepuizabila sa putere creatoare, a zăgăzuit apele marelui fluviu siberian Enisei; am văzut prin zînd viată primele mine de fier în bazinul Anomaliei Magnetice de la Kuznec, în subsolul căreia sînt muni de metali; și am privit apele involburate ale Niprului cum se faceră din drum ca să pătrundă în Crimeea. Succesele oamenilor sovietici se relevă cu neobișnută pregnanță în anul de față, anul sărbătoririi a cinci decenii de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Unul din obiectivele industriale intrate recent în funcțiune este cel de-al patrulea furnal de la Combiatul siderurgic din Novolipetsk, de 2000 mc, care face parte dintr-un convoier metalurgic automatizat. Să mai notăm că furnalul este doar una din cele o mie de uzine și secții care vor începe să producă în U.R.S.S. în cursul acestui an. Iar primele lui șarje sînt peste un ton de oțel pe care metalurgiștii sovietici le vor dărui patriei lor pînă la finele anului jubilar. Noua uzină inaugurată de jur împrejurul este doar una din cele cu un diametru de 1420 mm, prin interiorul cărora ar putea trece un automobil de mic litraj. Urmăresc cu ochii minții drumul lor pe vitloarele magistrale de gaz și petrol. Unele din ele au ajuns în Urali, acolo de unde și-a început, în aceste zile, drumul de mii de kilometri spre Moscova și Kiev conducta care va lega regiunile sărăcite ale țării cu cele europene. Muncitorii de la șantierul naval din Leningrad au început să construiască un nou vas. Unul de dimensiuni neobișnute mai ales pentru o ambarcație pescă-

La Rijeka se află unul din cele mai mari șantiere navale din R.S.F. Iugoslavia

rească: 225 metri lungime și 28 — lățime. Toate comenșile lui vor fi dirijate de o mașină electronică. El va lua la bord 600 marinari și specialişti. Un generator care transformă căldura în energie electrică a intrat în funcție la „Institutul temperaturilor înalte” din Moscova. Este generatorul magneto-hidrodinamic sau, pe scurt, M.G.D. El produce energie electrică cu un coeficient de utilizare a combustibilului de 50—55 la sută, față de 10—15 la sută la termocentralele electrice. În becurile care se aprind scara în casele moscovitelor este și o particulă din lumina produsă de M.G.D. Cînd scriu aceste rânduri, la două extremități ale țării se petrec fapte cu o mare rezonanță în lumea științifică. În nordul Caspic și în peninsula Kola, nu departe de Murmansk, a început forarea a două sonde care vor pătrunde dincolo de straturile purtătoare de țel, pînă la adîncimi de 12—15 kilometri, necîșine încă de om. De rezultatele acestei lucrări — denumite proiectul „Anticoemos” — se leagă speranțe de vanșilor privitoare la verificarea provenienței țitelului și utilizarea căldurii din straturile adînci ale pînetei noastre.

A. MUNTEANU

PEKIN

Lozinca primăverii: „țara — o grădină”

Convertizor modern realizat la Sanhai, prin contribuția a peste 6000 de muncitori, tehnicieni, ingineri și oameni de știință: 700 mii de inovații tehnice introduse la fabrica de rulmenți din Loian. Asemenea știri, relatate în ultima vreme de presa chineză, reflectă elanul, tenacitatea și talentul oamenilor muncii din China populară în construcția socialistă. Nu de mult, o nouă realizare

deosebită a fost anunțată aici — obținerea benzenului pe cale sintetică. Științifici, tehnicieni și muncitori din Sanhai, în colaborare cu colective din alte centre industriale, învingînd numeroase dificultăți tehnice și rezolvînd probleme științifice, au reușit după 8 ani de cercetări să obțină benzen sintetic pe scară industrială. Lichidul pur, de calitate superioară (față de cel extras din cărbune sau petrol) străbate păienjeniișul de rețorte și țevi și este captat în vase speciale. El are multiple întrebuințări industriale — în producția de cauciuc și fibre sintetice, insecticide, coloranți, mase plastice, lacuri, în industria farmaceutică. Această realizare a stîrnit un interes firesc în lumea științifică. De cîteva luni televizoarele aflate pe o rază de 100 de kilometri în zona orașului Canton pot recepționa pe micul ecran emisiunile studioului local transmise între Pekin și alte mari orașe ale țării, obstacolele prezentate de variațiile reliefului fac aproape imposibilă retransmiterea programelor din capitală cu ajutorul stațiilor releu. Aceasta a determinat ca în orașele capitale de provincie să se ridice treptat studii proprii, proces aflat în curs. Ultimul din aceste noi studii este cel din Canton. Înalt de 200 metri, turnul de televiziune local este cel mai mare din China. Construcția pornește de jos cu silueta specifică unei pagode, care se îngustează treptat, terminîndu-se cu o antenă de oțel. Folosînd datele serviciului meteorologic cu privire la condițiile atmosferice deosebit de nefavorabile înregistrate pînă la data proiectării turnului, constructorii au calculat rezistența pe care el ar urma s-o aibă într-un viitor departat în fața taifunului. Experiențele au dovedit că turnul poate rezista, calitatea lucrării fiind ireproșabilă. Provincia Șandun este cunoscută prin marile suprafețe de care dispune pentru cultivarea bumbacului. Se anunță că membrii comunei populare din provincie au terminat lucrările agricole de primăvară. S-au terminat lucrările la ultimele proiecte de irigații care ridică la 40 la sută aria locală cu posibilități de irigare. Paralel cu aceasta, în întreaga țară se desfășoară mișcarea de plantare de pomi. Milioane de membri ai comunei populare — muncitori, învățători, elevi — sâdesc copaci pe malurile râurilor, pe marginile drumurilor, în tere-

nuri virgine, iar versanții unor munți odinioară golași îmbracă treptat haina verde. Oamenii muncii din China populară răspund cu entuziasm chemării — „Să transformăm țara într-o grădină”.

I. GALEȚEANU

SOFIA

Pe treptele progresului

Străbătînd în aceste zile șerpuitoarea vale a Mariței, regiunile de munte și cele de șes sau litoralul Bulgariei, ai prilejul să admiri nu numai frumusețile zămisite de natură, ci și pe celea create de mîna omului, care imprimă locurilor o evoluție continuă înnoitoare, caracteristică anilor construcției socialiste. Edificiile marilor uzine și fabrici, noile șantiere, lacurile de acumulare care împing apa în paletele turbinelor, construcțiile socio-culturale — toate reflectă avîntul în muncă, hîrnicia și puterea creatoare a poporului bulgar.

Fabrica de ciment construită în apropierea localității Zlatna Penega este cea mai modernă unitate de a-gode gen din țară. În această primăvară s-au făcut cu succes primele experiențe și s-a obținut pentru prima dată în Bulgaria cimentul marca „700”.

În cartierul industrial Iskăr de la marginea Sofiei se află în plină construcție și extindere un combinat de prelucrare a cuprului. Cînd urma funcționa întreaga capacitate, producția sa anuală va fi de 120 mii tone. Aici se apropie de încheiere montarea unei instalații cu ajutorul căreia firele de cupru vor fi trase direct din metalul lichid. În apropierea orașului Vrața a început să producă o nouă uzină chimică, care valorifică pe scară superioară una din bogățiile țării — gazul metan. Cu câteva luni în urmă, colectul acestei uzine a obținut primele cantități de amoniac. De la Vrața s-a anunțat că uzina a început și producția de carbonhidrați. La Iambol, unde constructorii lucrează la finalizarea unei uzine de fibre poliesterice, tinerii chimiști au și obținut primele tone de fibre care au fost expediate la întreprinderile textile.

(Continuare în pag. a 8-a)

ROMA

Drept la muncă, pace

Și în această zi de 1 Mai, muncitorii italieni se vor reuni, în orașe și sate, pentru a-și reafirma, potrivit tradiției, solidaritatea și telurile de luptă. Anul 1966 a fost pentru economia italiană un an de dezvoltare. Problema ce frîmîntă clasa muncitoare este aceea că succesele economice s-au reflectat negativ asupra situației sale. Mai mult, muncitorii italieni se adunaseră în satul Portella della Gi-nestra ca să sărbătorească ziua de 1 Mai. Au fost 13 morți și peste 70 de răniți. În spatele asasinilor se aveau cercurile cele mai reacționare ale societății, și îndesebi șefii de sindacatul care încercaseră să împiedice astfel masele țărănești și să le facă să renunțe la lupta lor pentru pămînt, împotriva privilegiilor feudale. Cîno vede astăzi Sicilia după un interval de cîteva ani poate observa noi întreprinderi industriale apărute în diferite orașe și o agricultură deosebită de cea de acum 20 de ani. Mai rămîn însă numeroase pro-

bleme care trebuie rezolvate pentru a permite locuitorilor să trăiască demn pe pămîntul lor. De aceea, nu din întâmplare, în centrul revendicărilor „marsiului protestului și speranței”, condus de Danilo Dolci și Carlo Levi, ai cărui participanți au străbătut recent 150 de kilometri de la Pariana, regatul Mariiei, la Palermo, au stat problemele pămîntului, civilizației și păcii.

În cadrul tuturor marșurilor și manifestațiilor de 1 Mai, lozincilor cu privire la obținerea unor condiții mai bune de muncă, la respectarea și lărgirea drepturilor muncitorești și se adăugă cerințe hotărîte a oamenilor muncii italieni cu privire la apărarea și întărirea păcii în Europa și în lume, la încetarea agresiunii imperialistului american împotriva poporului vietnamez. 1 Mai este un prilej de exprimare a solidarității oamenilor muncii din Italia cu democrații greci în lupta lor împotriva dictaturii militare și cu toate țările care luptă pentru libertate și independență.

Giorgio PASTORE

TOKIO

Salarii mai bune, independență națională

Pentru oamenii muncii din Japonia primăvara nu înseamnă doar anotimpul ploilor. De ani de zile, o dată cu înnoirea naturii, începe una din cele mai ample desfășurări de forțe ale proletariatului japonez — „ofensiva de primăvară”. Milioane de oameni, purtînd pe cap „hachimakiuri” (banderole de pînză pe care sînt inscrite revendicările lor) inundă străzile. Au loc numeroase demonstrații.

Anul trecut, numărul participanților la aceste acțiuni a ajuns la șaptezeci milioane, iar anul acesta numărul lor se aşteaptă a fi și mai mare. Așa cum s-a stabilit la cel de-al 33-lea congres extraordinar al SOHYO, fiind la sfîrșitul lunii februarie, obiectivele acțiunilor revendicative din această primăvară sînt: majorarea salariilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii și stabilirea unui minim garantat al acestora, acordarea dreptului la grevă pentru funcționarii de stat, îmbunătățirea condițiilor de lucru și a sistemului de asigurări sociale. Între acestea, principalul obiectiv rămîne majorarea salariilor. Lucru explicabil, căci ritmul înalt de dezvoltare a industriei realizat de-a lungul mai multor ani și înalta productivitate a muncii obținută a dus la creșterea beneficiilor

trusterilor, dar n-au îmbunătățit situația muncitorilor japonezi. Aceștia continuă să primească un salariu de peste două ori mai mic decît în alte țări capitaliste dezvoltate. Pe de altă parte, condițiile de muncă și de viață sînt îmbunătățite foarte încet și chiar se agravează în anumite cazuri ca rezultat al lipsei de noi locuri de muncă, al creșterii orelor suplimentare și al accelerării ritmului de lucru. Deși comenzile sporesc, numărul de falimente ale întreprinderilor mici și mijlocii este încă mare, iar concedierile lucrătorilor de vîrstă mijlocie sau mai bătrîni continuă. În decursul anilor, ca urmare a acțiunilor de primăvară, au fost obținute numeroase creșteri de salarii. De cele mai multe ori efectul acestor măsuri a fost anulul datoriei creșterii rapide a preturilor. În prezent, prețurile produselor de consum au început din nou să urce; de altfel, guvernul prevede emiterea de bonuri de teazur pentru o sumă de 820 de miliarde de yeni și scutirea prețului orzului, al saké-ului (băutura națională pe bază de orz), al lapteului etc. Tocmai de aceea ofensiva de primăvară din acest an își propune să ceară creșterea mai substanțială a salariilor față de anul trecut și

MERIDIANELE GLOBULUI

ări împotriva celor mai buni fii ai clasei muncitoare — comunistii, a celorlalți militanți pe tărâm social — nu poate abate proletaariatul de la luptă, de la împlinirea misiunii ce i-a hărăzit-o în săsă istoria.

Înfruntând teroarea și repre-

siunile cele mai crâncene, popoarele menținute de puterile imperialiste în robie colonială luptă eroic cu arma în mână împotriva colonialismului, pentru libertate și independență națională. Sute de milioane de oameni care au scuturat jugul ro-

biei coloniale luptă pentru asigurarea independenței economice, împotriva neocolonialismului, pentru înaintarea de sine stătătoare a țărilor lor pe calea progresului.

În avangarda luptei duse de popoare pentru triumful celor

mai nobile idealuri ale omenirii se află partidele comuniste și muncitorești. Unitatea și solidaritatea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, tăierea unui larg front antiimperialist reprezintă

o cerință fundamentală a zilelor noastre, chezașa sigură a victoriei popoarelor în lupta pentru zădărnicierea uneltirilor forțelor întunecate ale reacțiunii și războiului, pentru victoria cauzei păcii, libertății și progresului.

hărțuit de mono- contraatacă

fixarea unui minimum de salariu unic și garantat pe întreaga țară.

În timpul amplor acțiuni unite ale „ofensivei de primăvară” muncitorimea japoneză își împletește și în acest an revendicările economice cu cereri politice arzătoare. La primele valuri ale ofensivei, oamenii „muncii și-au exprimat cu p. jere protestul împotriva agresiunii americane din Vietnam. S-au pronunțat pentru lichidarea tratatului de securitate japono-american și restituirea către Japonia a insulei Okinawa, împotriva

staționării în porturile japoneze a submarinelor atomice americane.

Obiectivele „ofensivei de primăvară” — 1967 izvorăsc din interesele fundamentale ale oamenilor muncii japonezi. Prin amplele lor acțiuni unitare și combative ei vor demonstra din nou că știu să și le apere cu toată hotărârea.

Akira IWAI
secretar general
al centralei sindicale
japoneze SOHYO

În afara acțiunilor muncitorilor, pe teritoriul Statelor Unite se manifestă și alte conflicte sociale, care au la bază contradicția dintre monopoluri și pătură largă ale populației. Din Vermont până în Florida, din New York până în Idaho și Colorado, în 28 de state americane fermierii au aruncat laptele în stradă în semn de protest față de încercările marilor organizații monopoliste ale comerțului intermediar de a menține prețuri scăzute la achiziționarea produselor agricole.

Este caracteristic faptul că luptele economice capătă un tot mai pronunțat caracter politic, legat de lupta pentru încetarea agresiunii S.U.A. în Vietnam. Mulți văd în acest război una din principalele cauze ale dificultăților prin care trec masle. Importanți este faptul că în prezent se conturează tot mai mult o împlicare a luptelor revendicative cu mișcarea pentru drepturi civile a populației de culoare, împotriva segregăției rasiale și cu lupta pentru încetarea agresiunii din Vietnam.

La Saint-Nazaire, capitală a industriei navale, greva se prelungește de două luni. Muncitorii au votat recent continuarea ei. În această acțiune nu sînt singuri. Pentru că la Saint-Nazaire neliniștea nu e proprie numai sanctiunii navale. Nimeni nu se simte asigurat că și va putea păstra dreptul la muncă; nivelul de trai este restrîns prin reducerea orelor de lucru, prin șomajul parțial sau reținerile în muncă. Iată de ce întreaga clasă muncitoare și-a manifestat solidaritatea cu greviștii din Saint-Nazaire. S-a obișnuit pentru greviștii a minare a plății chiriilor, a taxelor școlare. Sînt în curs numeroase colecte inițiate de centralele sindicale. Consiliul municipal local a votat un nou credit de 300.000 franci pentru ajutorarea greviștilor.

Știrile venite din Marsilia în această săptămână nu au anunțat că oțelarii din marina comercială franceză au declarat o grevă de 72 de ore. Nicel o navă comercială franceză nu a părăsit marș porturilor țării. Cei 10.000 de oțelieri cer sporirea salariilor.

Tony WALES
publicist american

NEW-YORK Brațele încrucișate — armă de luptă

Un val neașteptat de conflicte de muncă și de greve a lovit țara. Venirea primăverii a fost marcată în S.U.A. de un vînt neobișnuit al mișcării „revendicative și în genere” de a activiza politica și a opine publice americane.

Cu câteva zile în urmă, 50.000 de muncitori de la trei mari corporații ale industriei cauciucului au declarat grevă, paralizînd aproape în întregime activitatea tuturor întreprinderilor de cauciuc de pe teritoriul S.U.A. 65 la sută din transportul auto de mărfuri a fost afectat de greva declarată de conducătorii de autocamioane din New York. Încercînd să intimideze pe greviștii, patronii a 1.500 de firme de transporturi rutiere au declarat „lock-out” (suspendarea temporară a activității). Ca rezultat, transportul de mărfuri de pe șoselele americane a fost blocat aproape în întregime, iar aproximativ 450.000 de șoferi lăsați fără lucru.

reacționare, antimuncitorești, constituie totdeauna un indiciu al ascuțirii conflictelor sociale în Statele Unite. Adesea muncitorii sînt deosebit de activi în aceste lupte. Acest lucru s-a întîmplat recent cu muncitorii de la uzina militară Stratford (statul Connecticut), singura uzină producătoare de motoare „T-59” pentru elicoptere folosite în Vietnam. Ei au declarat grevă, cu toate că președintele Johnson a făcut uz de legea Taft-Hartley.

reacționare, antimuncitorești, constituie totdeauna un indiciu al ascuțirii conflictelor sociale în Statele Unite. Adesea muncitorii sînt deosebit de activi în aceste lupte. Acest lucru s-a întîmplat recent cu muncitorii de la uzina militară Stratford (statul Connecticut), singura uzină producătoare de motoare „T-59” pentru elicoptere folosite în Vietnam. Ei au declarat grevă, cu toate că președintele Johnson a făcut uz de legea Taft-Hartley.

PARIS Pe frunte, cuta adîncă a incertitudinii

Un șir de greve și suspendări temporare ale lucrului au lovit și industria de automobile — o ramură-cheie a economiei americane. Comparațiile „General Motors”, „Ford”, „Crysler” și „American Motors” și-au redus producția. Ca urmare a inflației și creșterii prețurilor, efecte directe ale cheltuielilor militare sporite, una din principalele revendicări ale muncitorilor este ridicarea salariilor la nivelul scopurilor.

Un larg ecou îl au în Statele Unite acțiunile revendicative ale muncitorilor feroviari. Invocînd faptul că greva ar putea avea consecințe dezastruoase pentru economia americană și ar „periclită” expedierea de arme și muniții în Vietnam, președintele a interzis în repetate rânduri, în urma unor hotărîri adoptate de Senatul american, declararea grevei. Cu toate acestea, ferovierii sînt decise să continue lupta. Pentru a împiedica greva, declarată încă din 4 noiembrie de către electricienii de la șantierele navale de pe coasta de vest, unde se află în construcție sau reparare un număr mare de nave destinate transportului de trupe și arme în Vietnam, administrația a invocat legea Taft-Hartley. Recurgerea la rigorile acestei legi

reacționare, antimuncitorești, constituie totdeauna un indiciu al ascuțirii conflictelor sociale în Statele Unite. Adesea muncitorii sînt deosebit de activi în aceste lupte. Acest lucru s-a întîmplat recent cu muncitorii de la uzina militară Stratford (statul Connecticut), singura uzină producătoare de motoare „T-59” pentru elicoptere folosite în Vietnam. Ei au declarat grevă, cu toate că președintele Johnson a făcut uz de legea Taft-Hartley.

reacționare, antimuncitorești, constituie totdeauna un indiciu al ascuțirii conflictelor sociale în Statele Unite. Adesea muncitorii sînt deosebit de activi în aceste lupte. Acest lucru s-a întîmplat recent cu muncitorii de la uzina militară Stratford (statul Connecticut), singura uzină producătoare de motoare „T-59” pentru elicoptere folosite în Vietnam. Ei au declarat grevă, cu toate că președintele Johnson a făcut uz de legea Taft-Hartley.

Popoarele înrobite își cuceresc libertatea

În Vietnamul de sud,
Frontul de eliberare se află pretutindeni...

de Kuno KNOBL
scriitor austriac

Partizanii în mijlocul cărora mă aflam nu s-au trezit decât spre prînz. Unul dintre ei se numește Lee Ton; are 24 de ani. „Mulți dintre camarazii mei au murit, îmi spune Lee Ton. Cei rămași am fost afectați altei secțiuni, și am pornit într-una din zile în direcția sud, ajungînd la o tabără în plină junglă, unde se găseau alte câteva unități. Aglomerau asta era primejioasă pentru că americanii erau foarte activi în regiunea aceea. Or, cu cît sînt mai puțin partizani la un loc, cu atît mai ușor pot fi descoperiți. Dar comandantul taberei spunea că reînnoirea detașamentelor era necesară, deoarece trebuia să se procedeze la manevre importante... Am aflat amănunte numai după studierea planului operativ. Trebuia să atacăm două tabere americane, care se aflau la vreo zece zile de marș. Urma să primim întăriri pe drum...”

Pregătirile de care vorbea Lee Ton au fost descoperite de americani. Două elicoptere de-aer lor, prevăzute cu aparate de fotografie speciale, ce pot prinde imagini și pe întuneric, efectuaseră o misiune de recunoaștere nocturnă de-a lungul principalelor drumuri din respectiva porțiune de junglă. La patru ore după înapoiera elicopterelor la bază, comandantul diviziunii întia aeroportul putuse studia cinci sute de metri de peliculă, cu imagini ale unei regiuni de 50 km pătrați. Cercetarea clișeelor a avut ca rezultat o constatare neliniștitoare: în sectorul Plei Me, Frontul Național de Eliberare concentrase cel puțin cinci mii de oameni. Brigada a treia a diviziunii primi ordinul să pregătească imediat o operațiune de mare amploare.

„Pe deasupra noastră treceau mereu avioane și elicoptere — povesteste Lee Ton, în continuare. Ele zburau alt de jos, încît am fi putut doborî cîteva, dar nu se ordonase, cu strictețe, să nu tragem: nu trebuia să ne trădăm prezența. Apoi, un roi întreg de elicoptere a aterizat în valea vecină. După câteva minute, am auzit un violent schimb de focuri. Ne întrebam unde se aflau oamenii noștri”.

Lee Ton se întrerupe. O clipă privirea noastră s-au încrucișat. Am surprins în ochii săi conștientă, amintirea încordării nervoase pe care o trăise în acel moment. Cu o voce surdă își relua povestea: „Au venit apoi alte avioane și ceva mai târziu am auzit artileria americană. Timp de trei zile, bombele și obuzele au căzut, fără încetare, asupra pozițiilor noastre, de partea cealaltă a muntelui. În sfîrșit, am văzut pe camarazii noștri întorcîndu-se. Mergeau în grupe

mi, fiindcă primiseră ordinul să se disperseze. Unii erau răniți. Luptele fuseseră grele. Două companii americane căzuseră însă într-o ambuscadă. Ai noștri nu au deschis focul decît în ultima clipă, cînd americanii se aflau în botul țevilor mitralierelor lor”.

Americanii au fost lichidați pînă la ultimul om. Pentru că atunci cînd avioanele au venit în ajutorul celor două companii americane încercuie, povesteste Lee Ton, bombele au căzut asupra propriilor lor trupe. Ai noștri apuseseră timpul să se ascundă și bombardamentul nu ne-a costat nici un om. Cîț despre noi, am primit în cele din urmă ordinul de a face joncțiune cu secțiile instalate pe partea cealaltă a râului. Și atunci... Nu știu bine ce s-a petrecut, dar, deodată, ne-am trezit cu americanii la doi pași de noi. Înaintau cu regulatitate. Erau foarte numeroși și veneau mereu alții...”

Lee Ton vorbea din ce în ce mai repede. Se vedea că de colo că evocarea acestor clipe dramatice îl tulbură încă.

„A trebuit să ne repletem — continuă el. Ceva mai departe se găseau alte unități înarmate pe care trebuia să le lădăm prin surprindere. Americanii ne-au repera, am pierdut cîteva oameni, dar acest lucru nu ne-a împiedicat să pătrundem în pozițiile lor, unde am tras în plin. Peste o oră însă au venit avioanele, care au început să ne bombardeze. În jurul nostru, pătura luase parcă foc și cîteva dintre oamenii noștri au fost înghițiți de flăcări. Mai mult nevoim să stăm locului toată noaptea, vîrșii pînă la git în pămînt. Cînd am plecat în recunoaștere, americanii dispăruseră. O luseră fără doar și poate la fugă. Aici sîntem de 48 de ore. Numai ieri am putut

pune capul jos, după nu știu cîte zile”.

Așa s-au desfășurat pentru partizanii Lee Ton luptele de la Plei Me și din valea râului la Drang. Paște și întîmplări pe care le trăiesc în permanență, orice partizan și Frontul de Eliberare, în ansamblu. F.N.E. își are o planificare perfectă a operațiunilor. Nu mai această organizare poate face posibilă dirijarea spre punctul de convergență, în momentul ales, a unor unități răspîndite cîte o dată pe o distanță de o sută de kilometri; reunirea lor în locul voit, angajarea în minutul prevăzut, apoi din nou dispersarea lor după o luptă care, în general, nu durează mai mult de o jumătate de ceas. Este un admirabil mecanism de ceas, pe care americanii, cu toată aviația lor, cu toată puterea lor de foc, cu toate radarurile lor, cu toate detectoarele lor, cu rațe infraroșii, nu au izbit să-l avarieze. Această impresionantă infrastructură, aceste legături strîns ale F.N.E., nu numai cu populația satelor și cîmpurilor, dar cu jungla însăși, îi derutează pe americani, care au senzația de a se război cu fantomele. Fiecare operațiune le aduce o nouă surpriză, o nouă decepție, le pune o nouă problemă.

De la un capăt la altul al țării, Frontul Național de Eliberare este singur stăpîn al satelor. Mai mult încă, le și administrează. În numeroase districte rurale, F.N.E. și-a creat școli proprii, infirmerii și dispensarele sale, tribunalele sale permanente.

Față de această administrație, care început cu înclucit-o la locuitorii pe cea veche, regimul de marionete de la Saigon, sprijinit de trupele americane, încearcă să reacționeze. Dar este prea târziu. Frontul de Eliberare se află pretutindeni...

Mă aflam în Aden tocmai în zilele cînd în oraș se desfășurau manifestații de amploare împotriva politicii coloniale, pentru acordarea independenței sudului Peninsulei arabe. În acele zile, Adenul, centru de rezistență al sudului ocupat, se afla în stare de asediu: restricții severe de circulație, sîrmă ghimpată în jurul clădirilor, baricade ridicate pe toate străzile. Frontul de eliberare lansase apelul la grevă generală. În ciuda ploilor torențiale, cei peste 10.000 de soldați britanici stăteau neclintii de gardă în apa pînă la genunchi. Elicoptere zburau din timp în timp deasupra orașului. Portul Aden, la cheul căruia se aflau în jur de 15 nave pentru a încălca petrol, era pustiu. Activitatea era complet paralizată ca urmare a grevei declarate de docherii și funcționarii portului. Patrule britanice instalate pe mașini blindate circulau în permanență pe străzi.

Adenul era un oraș pustiu. Nu se auzea decît zgomotul camioanelor care transportau trupele de ocupație. În cursul dimineții s-a dat semnalul începerii manifestației. Comandamentul britanic recunoștea incapacitatea forțelor sale de a înfrunta multimile. Revolta a izbucnit în cartierul Crater, unde trupele colonialiste, flancate de tancuri, i-au atacat pe cei peste o mie de manifestații. Populația a ripostat la această acțiune. De la tarabele ferestrelor și chiar din minaretele moscheilor au început să cadă grenade asupra trupelor britanice. Armata a intrat în panică. Grupuri de cîte 30 de soldați au blocat apoi străzile.

În cartierul Seih Osman au avut loc puternice lupte de stradă între soldații britanici și grupuri de revoluționari aparținînd Frontului de eliberare, în momentul în care membrii unei misiuni ONU, au intrat să viziteze închisoarea centrală. Aici se află un mare număr de deținuți politici care au fost arestați în virtutea măsurilor de urgență adoptate de autoritățile coloniale, nefiind încă judecați. Schimbul de focuri a durat mai bine de o jumătate de oră. Membrii misiunii au fost evacuați cu ajutorul elicopterelor. Cea mai lungă și mai violentă luptă s-a dat două zile mai târziu. Încercînd să percheziționeze o moschee din cartierul Israh Osman care se credea că este folosită ca depozit de arme de către revoluționari, trupele britanice s-au ciocnit cu grupuri de partizani care au deschis focul împotriva mașinilor blindate.

În ciuda măsurilor drastice luate de autoritățile britanice care au pornit un val de areștări în rîndul populației, grevea generală a luat sfîrșit abia după o săptămîna în indicația Frontului de eliberare. Greva și manifestațiile de masă care au însoțit-o s-au extins pe întregul teritoriu din sudul ocupat al Yemenului: la Bijane, Awalek, în principatul Fadl, precum și în protectoratele Lahaj și Daleh.

Populația din sudul Peninsulei arabe și-a spus și cu acest prilej cuvîntul: voința de a lupta pentru cucerirea dreptului său suveran, de a-și hotărî singură destinul, de a cuceri dreptul la libertate și independență.

Luptătorii din Aden înfruntă carele blindate ale colonialiștilor

Ahmed NAFEKH
publicist egiptean

1967 — anul mobilizării generale a angolezilor

Francisco BARROS
reprezentant
al Mișcării populare de eliberare
din Angola

Luanda, cosmopolita capitală a Angolei, era scăldată în lumina neonului. Liniștea orașului a fost întreruptă brusc de focurile de armă, de răpădău mitralierelor. Închisoarea centrală, postul de radio și cazarmile sînt atacate de partizanii angolezi. Era semnalul începutului luptei pentru scuturarea jugului colonial portughez.

Lupta de eliberare se desfășoară astăzi pe trei fronturi. După decăderea insurecției armate în pădurile din districtele Luanda și Kwana Norte se refugiaseră zece de mii de bărbați, femei și copii. Mișcarea insurecțională a capătă o deosebită amploare în această regiune.

În nord-vestul țării, în Cabinda, o parte însemnată de teritoriu a fost eliberată. Frontul de la Cabinda a fost deschis în mai 1966 și

AI. GHEORGHIU

Sosirea unor delegații sindicale de peste hotare

La invitația Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din Republica Socialistă România, în Capitală au sosit, pentru a participa la sărbătorirea Zilei de 1 Mai, delegații ale sindicatelor din următoarele țări:

Din R. P. Bulgaria, delegația condusă de tovarășul Kiril Petrov, șeful secției treburilor a Consiliului Central al Sindicatelor; din R. S. Cehoslovacă, delegația condusă de tovarășa Zolana Kasckova, secretar al Consiliului Sindical din Slovacia; din R.P.D. Coreeană, delegația condusă de tovarășul Kim Cian Ioun, președintele Consiliului Sindical din regiunea Za Gang; din Republica Cuba, delegația condusă de tovarășul Leon Wilfredo Diaz, secretar cu problemele organizării muncii în biroul provincial Camaguey al Confederației omenilor muncii; din R. D. Germană, delegația condusă de tovarășul Adolf Deter, membru al conducerei centrale a Federației Sindicatelor Libere Germane; din R. P. Mongolă, delegația condusă de tovarășul Demicghin Deghidori, șeful secției treburilor a Consiliului Central al Sindicatelor; din R. P. Polonă, delegația condusă de tovarășul Jan Wlorkowski, președintele comisiei voievodale a Sindicatelor din Cracovia; din R. P. Ungară, delegația condusă de tovarășul Laszlo Putnoki, membru al Consiliului Central al Sindicatelor; din U.R.S.S., delegația condusă de tovarășul Pavel Ivanovici Selahin, președintele Comitetului Central al Sindicatelor lucrătorilor din prospecțiuni geologice.

condusă de Charles Massabieaux, membru al comisiei administrative a Confederației Generale a Muncii din Franța; delegația condusă de Armani Polando, secretar al Comitetului provincial al Federației italiene a muncitorilor metalurghiei și membru în conducerea Camerei de Muncă din Pisa; delegația condusă de Beslem Hamida, membru al Biroului federal al Federației feroviarilor din Maroc; delegația condusă de Osman Abu, secretar al sindicatelor din regiunea Alep-Siria; delegația condusă de Issa Gaal Omar, secretar administrativ al Confederației Generale a Muncii din Somalia; delegația condusă de Taha El Basir, activist al Federației sindicatelor muncitorilor din Sudan, secretar al sindicatului tipografilor de la instituțiile de stat.

Au sosit, de asemenea, Lucien Labune, secretar general al Uniunii Internaționale a sindicatelor muncitorilor mineri, reprezentant al Federației Sindicale Mondiale, Francisco Franca, reprezentant al Congresului permanent de unitate sindicală al oamenilor muncii din America Latină, Alinde Rogatien, membru al Biroului Executiv al Sindicatului lucrătorilor din Bănci din Dahomey; Sakho Camara Aissata, membră a Comisiei de femei a Confederației Naționale a muncitorilor din Guinea și Ralambotolina Desire, secretar general al Federației Sindicatelor muncitorilor din Republica Malgăsa.

Și-au mai anunțat sosirea delegațiilor ale sindicatelor din Algeria, Camerun, Congo (Brazzaville), Mali, R.A.U., precum și reprezentanții ai Confederației Internaționale a Sindicatelor Arabe și Uniunii Sindicale Panafricane. (Agerpres)

Produse ale industrii brașovene la export

Tractoarele realizate de muncitorii brașoveni sînt tot mai mult solicitate peste hotare. În luna trecută au fost livrate în R. D. Germană 331 de tractoare tip U-650 și 136 tractoare tip U-651. În același timp au fost expediate în R.A.U. 55 tractoare pe șenile de tipul S-650. De asemenea au fost trimise în R. P. Chineză 632 autocamioane de 3 tone tip SR-132.

Un nou contract perfectat de întreprinderea românească de comerț exterior „Auto-Tractor” prevede ea în acest an să fie livrate în R. D. Germană 700 de tractoare universale tip U-650. Un altul încheiat de întreprinderea „Mașiniexport” prevede livrarea în Iran a 565 vagoane de marfă de tip obișnuit, autodescărcătoare și vagoane pentru balast. În cadrul unei tranzacții de colaborare cu firma „A.E.G.” din R. F. a Germaniei a început exportul de piese turnate din fontă în această țară. (Agerpres)

viața internațională

SOLIDARI CU PATRIOȚII GRECI!

GENOVA. Sute de italieni au ieșit în stradă pentru a-și exprima indignarea față de represaliile antidemocratice din Grecia

BUDAPESTA. După cum transmite agenția M.T.L. Janos Peter, ministrul afacerilor externe al R. P. Ungare, l-a primit pe ambasadorul Greciei la Budapesta, C. Himarios. În numele guvernului și al opiniei publice din Ungaria, Janos Peter a cerut ca autoritățile grecești să ia măsuri pentru asigurarea securității lui Manolis Glezos și al altor persoane, închise pe nedrept.

NEW YORK. În fața sediului Organizației Națiunilor Unite și a consulatului grec din New York au avut loc sîmbătă demonstrații împotriva loviturii de stat militare din Grecia. Participanții la demonstrație au cerut eliberarea deținuților politici și restabilirea drepturilor constituționale ale cetățenilor.

ROMA. Răspunzînd unei scrisori ce i-a fost adresată de numeroși senatori italieni, aparținînd diverselor grupări politice, președintele Italiei, Saragat, a dat asigurări că „de acord cu guvernul, va interveni în modul cel mai oportun” în apărarea lui Manolis Glezos, erou al rezistenței grecești împotriva ocupației hitleriste.

ATENA. În fața sediului Organizației Națiunilor Unite și a consulatului grec din New York au avut loc sîmbătă demonstrații împotriva loviturii de stat militare din Grecia. Participanții la demonstrație au cerut eliberarea deținuților politici și restabilirea drepturilor constituționale ale cetățenilor.

ATENA 30 (Agerpres). Agenția France Presse anunță că guvernul format în urma loviturii de stat militare din Grecia a hotărît sîmbătă după-amiază dizolvarea partidului Uniunea Democrată de stînga (E.D.A.). Se știe că partidul E.D.A. grupează o bună parte a elementelor de stînga din Grecia, cucerind în alegeri în medie 15 la sută din voturile corpului electoral grec.

Totodată, guvernul a decis să inițieze o acțiune judiciară în vederea interzicerii organizației tineretului democratic „Lambraakis”, precum și a organizațiilor de tineret ale Uniunii de centru și ale partidului E.R.E.

ABUZURI MENITE SĂ ZDROBEASCĂ DREPTURILE OMULUI

Horia LOVINESCU

Dintre toate rănille pe care le-a lăsat cumplita tragedie a celui de-al doilea război mondial, una din cele mai greu de vindecat a fost aceea suferită de demnitatea umană.

S-au șters urmele ruinelor, au dispărut sub holde milioane de morminte, s-au reconstruit din cenușă orașe și țări întregi, s-au rupt lanțurile care înrobeau popoare, iar miraculosul elan al științei a anexat Pământului spații noi, rezervate odinioară poeziei mistice.

Și iată că, într-o noapte, de pe cel mai vechi pământ de civilizație al Europei, de pe locurile sacralizate de gândirea lui Socrate, Platon, sau Sofocle, a răsunat din nou mugetul fiarei. E, da, necrezut!

Dar acest muget, desuet și anacronic în Europa anului 1967, nu poate să înșele. El ascunde teama și slăbiciunea cercurilor ultrareacționare din Grecia și de peste hotare, frica lor patologică de popor, de creșterea forțelor sale democratice.

Cute de mîhnire și revoltă se adîncesc pe frunțile și în inimile noastre cînd mii de patrioți greci sînt amenințați cu închisoarea și moartea, cînd printre ei se află însuși Manolis Glezos, eroul rezistenței antifasciste și cînd cizma cazonă strîștește suflului unui întreg popor. Pînă și zeli de pe Acropole, celebrî prin sursul lor ironic în fața vicisitudinilor omenești, trebuie să se strîmbe de dezgust.

Solidaritatea în fața abuzurilor menite să zdrobească drepturile omului nu este o vorbă în vînt. Prea ne-a învățat pe toți și pe fiecare în parte zbuciumatul nostru secol ce greu și dureros se dobîndește dreptul de a fi om, pentru a asista fără să te cutremuri de indignare la încercarea de a suprima libertățile elementare ale unui popor. Îmi exprim credința că această solidaritate — care nu e un act de generozitate ci de salvagardare — va împiedica o crimă pe care nici timpul și nici implacabila justiție a istoriei n-ar putea-o șterge, ci, dimpotrivă, ar reliefa-o peste veacuri. Sînt convins că poporul grec, căruia grecele încercări pe care le-a înfrînt în cursul istoriei sale îi dau tot dreptul la o viață liberă și demnă, va ști să iasă biruitor și din impasul în care a intrat acum.

Hanoiul ținta unor noi atacuri

Proteste împotriva acțiunilor agresive ale S.U.A.

HANOI 30. — Corespondentul Agerpres, Adrian Ionescu, transmite: Sîmbătă după-amiază, aviația americană a bombardat din nou capitala Republicii Democratice Vietnam. Ca și în ziua precedentă, numeroase avioane au lansat bombe de diferite calibre și bombe incendiare asupra suburbiilor orașului Hanoi. În timpul bombardamentelor, aviația americană a folosit și mitraliere de mare calibru. A fost atins acoperișul unei clădiri aparținînd ambasadei române din Hanoi.

Trei avioane au fost doborîte și au fost capturați cîțiva piloți americani. Pe de altă parte, o navă militară americană, care a pătruns în apele teritoriale ale provinciei Nghe An, a fost lovită de focul bateriilor de coastă nord-vietnameze.

TOKIO 30 (Agerpres). — Bombardamentele efectuate de aviația americană asupra Hanoiului și Haihongului au provocat indignare în rândurile opiniei publice din Japonia, care se pronunță pentru întreprinderea imediată a acțiunilor americane din Vietnam. După cum relatează ziarul „Akahata”, în portul Kobe a avut loc un miting de proteste împotriva agresivității S.U.A. în Vietnam. Participanții — peste 2000 de docheri, la care s-au alăturat echipajele navelor de transporturi ancorate în port — au condamnat acțiunile agresive ale S.U.A. în Vietnam și bombardamentele efectuate împotriva Republicii Democratice Vietnam.

CAIRO 30 (Agerpres). — Bombardarea de către aviația americană a unor cartiere dens populate din Hanoi și Haihong, se spune într-o declarație comună dată publicității de reprezentanțele din Cairo ale partidelor de eliberare națională din Africa, „constituie o sfidare la adresa popoarelor din țările Asiei și Africii, a întregii omeniri progresiste”. Reprezentanțele din Cairo ale partidelor africane și mișcărilor de eliberare națională de pe continentul african, se spune în declarație, condamnă energetic ultimele acte de escaladare a războiului și cer ca S.U.A. să pună imediat capăt bombardamentelor împotriva Republicii Democratice Vietnam și să înceteze războiul agresiv pe care ele îl duc împotriva poporului din Vietnamul de sud.

agențiile de presă

transmit:

- Lideri sindicali spanioli arestați
- Focuri de armă la Santo Domingo
- Suspendarea tranzacțiilor financiare între Nigeria orientală și restul provinciilor

EVACUAREA PERSONALULUI AMERICAN AFLAT ÎN YEMEN a început sîmbătă, a anunțat Departamentul de Stat.

ARESTĂRI LA BILBAO ÎN RINDUL LIDERILOR SINDICALI TORRENTILOR METALURGIȘTI. Potrivit unor date oficiale, numărul arestărilor operate în această regiune se ridică la peste 100.

NOI INCIDENTE ÎN CAPITALA DOMINICANĂ s-au iscat în urma exploziei unei bombe și a unor focuri de armă. Au fost ucise patru persoane. Potrivit observatorilor, aceste acțiuni au fost săvîrșite de elemente de extremă dreaptă, care conspiră pentru a răsturna actualul guvern.

Detășamentele de apărare civilă create în diferite regiuni ale Siriei vor fi unificate într-o Armată Populăară, care împreună cu armata regală va participa la apărarea țării la caz de nevoie. Proiectul de lege în acest sens a fost aprobat în cadrul unei ședințe a Consiliului de Miniștri.

LEGĂTURI TELEFONICE ȘI NETELEFONICE. Compania britanică „Standard Telephones and Cables” a primit o comandă pentru instalarea unui cablu submarin telefonic și telegrafic între Europa și Africa de sud. Cablul va lega Republica Sud-Africană de Portugalia. De ani de zile cele două țări colaborează pentru înăbușirea ideilor de libertate ale unor popoare aflate încă sub jugul colonial. Legăturile dintre rașiștii de la Pretoria și colonialiștii portughezi vor fi ușurate acum prin cablu telefonic.

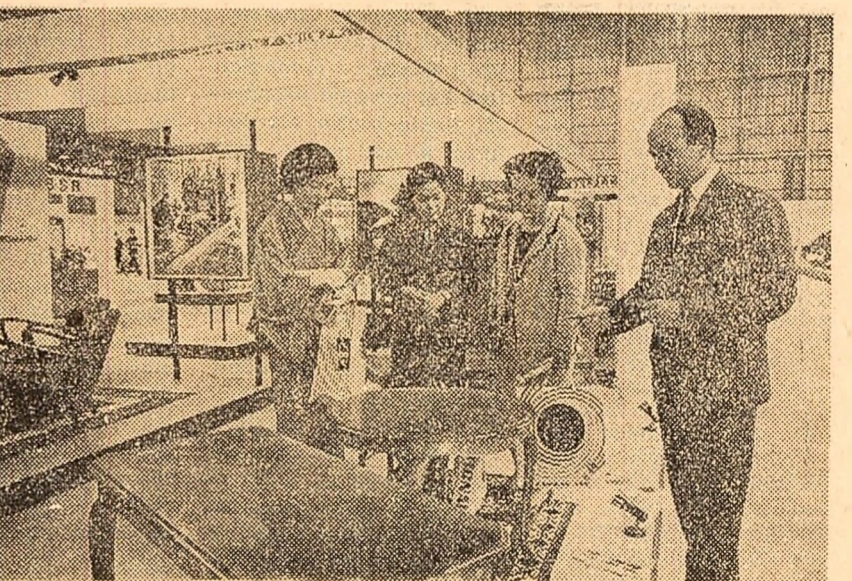
L. I. BREJNEV VA VIZITA R. P. BULGARIA — anunță agenția B.T.A. Vizita oficială a delegației de partid și guvernamentale sovietice condusă de L. I. Brejnev, prezicează agenția, va avea loc în prima jumătate a lunii mai.

„SURVEYOR-3” ÎNCEARCĂ DURĂȚATEA SOLULUI LUNAR. Eroful mecanic al sondelor lunare americane „Surveyor-3”, care a aterizat la 19 aprilie în Oceanul Furtunilor, a luat o altă mostră a solului lunar și a depus-o pe suportul instalat în dreptul camerei de televiziune, unde a fost examinată. După aceea, mostra — în cazul de față, o pietricică — a fost lăsată să cadă, de la o anumită înălțime, pe o moulă situată în apropiere. Această operație, efectuată în scopul examinării durității solului lunar, a fost apoi urmată de măsurători ale presiunii exercitate de sondă asupra terenului. În același timp, camera de televiziune a continuat transmiterea de imagini ale suprafeței lunare.

PRESIUNI FINANCIARE ASUPRA PROVINȚIEI ORIENTALE A NIGERIEI. Guvernul federal nigerian condus de Gowon a hotărît ca, de la 1 Mai, serviciile de mandate, viramente și altele tranzacții financiare postale între Nigeria orientală și restul provinciilor să fie suspendate „pînă la noi ordine”.

PROTOCOL FRANCO-SOVIETIC. La Moscova au avut loc tratative franco-sovietice, în cadrul cărora părțile au examinat propunerile în vederea colaborării în domeniul industriei textile, de confecții, de tricotaie, de pielărie și încălțăminte, precum și în producția de utilaje pentru aceste ramuri. Experții din cele două țări au semnat un protocol în acest sens.

TIRGUL DE LA HANOVRA s-a deschis la 29 aprilie reunind 28 de țări. România participă cu o expoziție de mașini și utilaje.

Standul României la Tîrgul internațional de la Tokio

1 MAI 1967 pe meridianele globului

(Urmare din pag. a VI-a)

Respectînd o tradiție a sărbătorii de 1 Mai, constructorii de pe cele mai noi șantiere raportează rezultatele obținute în întrecere. Cei de la uzina de anvelope din Vidin și combinatul de celuloză și fibre artificiale din Svisțov anunță că au început lucrările de bază ale acestor obiective principale din actualul cincinal. Noutăți se anunță și în construcțiile hidrotehnice. Așa, de exemplu, pe șantierul barajului „Anton Ivanov” din Rodop se va monta o instalație de înalt randament cu ajutorul căreia se vor turna zilnic 3.000 metri cubi de beton. Pentru accelerarea ritmului de construcție se prevede extinderea și altor metode noi, cum este aceea a folosirii de cofraje glisante din metal, în locul celor din lemn. Pe frontul muncii din Bulgaria prietenă și vecină, realizările încheiate zilei de 1 Mai întăresc edificiul construcției socialiste.

C. LINTE

BUDAPESTA Pe șantierele cincinalului

Constructorii din Ungaria populară trăiesc o primăvară cu zile fierbinți; pretinzîndu-se la construcție. Pe vechile șantiere, unde nu de mult s-a topit zăpada, duzute motoarele buldozătoarelor și autocamionelor, se înalță noi schele. Clocotul muncii domnește pe șantierul de la Gyöngyös, unde continuă construcția unei termocentrale electrice cu o ca-

pacitate de 600 megawați; munca se desfășoară din plin și în galeriile noilor mine ce se vor deschide în apropiere. La Ajkai, centru al aluminiului, continuă lucrările de extindere a combinatului de prelucrare a bauxitei; pînă la sfîrșitul cincinalului producția de aluminiu va crește acți de două ori. La șantierele vechi se adaugă altele noi. Schelele înălțate la marginea orașului Szekesfehervar sînt vizibile de departe. Lăminorul ce se construiește aici va fi montat într-o hală a cărei suprafață echivală cu aceea a șase terenuri de fotbal. Se construiește la Hatvan, la Dunaujvaros, la Salgotarjan, în întreaga țară.

Deosebită prin amploare și semnificație este activitatea ce domnește pe câteva mari șantiere.

În orașul Győr se construiește acum o fabrică de motoare Diesel, urmînd ca anul viitor, de pe conveierele ei să iasă primul motor Diesel de 200 CP fabricat în R. P. Ungară. Lucrările avansează în ritm rapid. Constructorii au luat-o înaintea graficului, hotărîți să scurteze termenul de care în folosință a noul fabric. Realizările lor de pînă acum — ne-a spus directorul Horvath — ne îndreptătesc să credem că volumul construcțiilor planificate pe acest an va fi depășit cu circa 10 milioane de forinți. Uzinele de vagoane și construcții de mașini, în cadrul cărora se construiește noua fabrică, sînt în plină transformare și modernizare. Se ridică noi hale cu utilaj modern, automatizat, în care se vor produce 3.000 vagoane de marfă anual. Ce va însemna acest complex industrial în economia țării? E suficient să arătam că producția lui anuală va echivala cu 5,5 miliarde forinți, ceea ce înseamnă mai mult de 5 la sută din bugetul statului pe anul în curs.

...Avîntul muncii se manifestă din plin pe șantierele de la Széchenytelep, unde se construiesc o termocentrală și o rafinărie de petrol. La termocentrală, în cinstea zilei de 1 Mai a intrat în probe tehnologice cel de-al 5-lea agregat, cu o putere instalată de 150 megawați. Nu departe de termocentrală se înalță siluetele de metal ale instalațiilor unei rafinării, iar în vecinătate se înalță un nou șantier. Aici se construiește o altă rafinărie care va produce benzină de calitate superioară. Se prevede că în 1972, cînd R. P. Ungară va dispune de o capacitate de prelucrare de 8 milioane tone de țîței, 6 milioane vor fi prelucrate la Széchenytelep.

...Szeged, orașul însoțit de pe Tisa, o cunoscut prin dezvoltarea sa rapidă în anii puterii populare. Începînd cu anul 1959, cu apărut treptat în oraș un șir de fabrici și uzine care l-au transformat într-un important centru industrial. Într-un loc de la marginea orașului s-a descoperit țîței și nu de mult primul grup de aur negru extras de aici a început să-i creeze Szegedului un renume de oraș petrolifer. Există în istoria unor orașe aflate în plină dezvoltare momente de căutătur pe magistralele viitorului. Se pare că într-un asemenea moment se află și Szegedul. Va deveni el un oraș al petrolului? Activitatea susținută a muncitorilor de la noua fabrică de cauciuc prefigurează mari succese și în acest domeniu. Cînd va lucra cu întreaga capacitate, această fabrică va avea 6000-7000 de muncitori și va fi cea mai mare producătoare de cauciuc din R. P. Ungară.

Din câteva locuri prezentate fugar am redat doar o parte a marilor realizări pe care oamenii muncii din R. P. Ungară le consacără în aceste zile de primăvară înfiororii continue a patriei lor socialiste.

Aurel POP

Zimbabwe descătușat va renaște

Stephen N'KOMO
lider al mișcării de eliberare din Rhodesia

Pe nici o hartă a Africii nu figurează vreo țară cu numele Zimbabwe. Acesta denumire n-a rămas decît în tratatele de istorie și arheologie, remîntînd de străvechea noastră patrie, care în urma subjugării coloniale a fost rebotezată Rhodesia. Dar Zimbabwe a rămas veșnic viu în inima poporului său. Zimbabwe este sinonim cu lupta pentru răsturnarea cli-cii rasiste de la Salisbury, pentru instaurarea dreptății sociale. Cei mai buni fii ai poporului nostru, patrioți înfălcărați, animați de idealul eliberării patriei, s-au ridicat la luptă împotriva opresiunii, mulți din ei jertfindu-și viața în numele unui Zimbabwe liber și independent.

Fără îndoială, rezolvarea „crizei rhodesiene” prezintă astăzi aspecte multiple și complexe, generate de amestecul forțelor imperialiste, al marilor monopoluri occidentale care nu vor să scape din mîni imensele bogății ale țării noastre. De aceea, în rîndurile de față ne vom referi doar la unul din aspecte — acela al mișcării de eliberare națională în fruntea căreia se află partidul Uniunea africană a poporului zimbabwe (Z.A.P.U.), interzis cu ani în urmă de regimul rasist. Această mișcare a cunoscut o creștere rapidă după ce a devenit clar că regimul lui Smith, sprijinit din afa-

ră, urmărește prin orice metode perpetuarea zîndurilor coloniale în Rhodesia. Proclamarea așa-zisei „independențe” a Rhodesiei a constituit în acest context doar un pretext pentru a declanșa pe toate fronturile o luptă înverșunată împotriva tuturor forțelor progresiste. Tra noastră are astăzi aspectul unei imense închisori, în care sînt întemnițați toți cei ce se pronunță împotriva regimului rasist. Întrucît instanțele obișnuite nu mai pot face față „solicitațiilor”, recent a fost creat un tribunal special înfrîncînd să judece persoanele arestate în baza legislației excepționale. În cele peste 20 de luni de la „independență” regimul rasist a trimis zeci de patrioți în celele morții. Zeci de mii de oameni nu au voie să părăsească rezervațiile speciale, adevărate lagăre de concentrare.

Datorită acestui crunte opresiunii, poporul zimbabwe nu a avut altă cale decît declanșarea luptei armate pentru răsturnarea cli-cii rasiste de la Salisbury. Aceasta este în ultimă instanță o chestiune de autoapărare, de supraviețuire, este un drept sacru al poporului zimbabwe de a-și cuceri dreptul la o viață demnă, liberă. Lupta patrioților din țara noastră îmbracă cele mai diferite forme, începînd cu acțiunile grupelor de partizani și terminînd cu acte de sabotare a regimului rasist. Deși evenimentele din Rhodesia sînt învîluite în cel mai strict secret, totuși deseori ele străpung acest „zid al tăcerii”. Lupte frecvente au loc în valea fluviului Zambezi, pe potecile înguste ale junglei, se tin lant acțiunile de sabotaj pe liniile ferate rhodesiene, în fabrici și mine. Un mare ecou a avut atacul partizanilor asupra localității Lomagundi, din apropiere de Salisbury. Documentată, forțele sînt încă înegale, dar a fost creat nucleul rezistent împotriva regimului terorist al lui Smith. Aceasta constituie, în sine, o primă și importantă victorie a poporului zimbabwe în lupta lui pentru libertate. În condițiile cînd pe continentul african flutură aproape 40 de drapеле ale statelor africane ce și-au cucerit independența, rașiștii de la Salisbury nu mai pot supraviețui mult timp. Zimbabwe va fi liber.